

EL MIRALL

Núm. 190

3 EUR

Opinió

Pere Bueno

• • •

Entrevista

Pere Comellas

• • •

Itineraris

*El refugi des
Tossals i el
pou de sa Coma*

• • •

Art

• • •

Llibres

• • •

Cinefàgia

Dossier

La reforma de la Platja de Palma

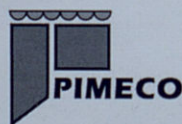
Dues vegades fàcil

Ara, la teva
**Targeta Compra
Fàcil també és VISA**

Paga les teves compres fins a 6
mesos sense interessos als
establiments de les Balears adherits,
i utilitza-la també arreu del món.

**SOL·LICITA-LA ARA I ENDÚ-TE'N
UN REGAL!***

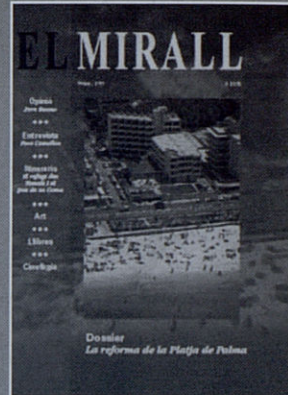
* Fins a fi d'existències (10.000 unitats)

Més informació a la teva oficina de "SA NOSTRA" i a www.sanostra.es

"SA NOSTRA"

CAIXA DE BALEARS

EL MIRALL

EL MIRALL

REVISTA CULTURAL
Agost de 2008 · Núm. 190

EDITORIAL

LA NECESSÀRIA REFORMA DE LA PLATJA DE PALMA

4

DOSSIER

LA REFORMA DE LA PLATJA DE PALMA

5

ENTREVISTA

MACIÀ CALAFAT. PERE COMELLAS

20

OPINIÓ

PERE BUENO

28

EL SEMÀFOR

OFICINA DELS DRETS LINGÜÍSTICS

29

MISCEL·LÀNIA

JAUME LLADÓ

30

LLIBRES

BIEL MESQUIDA. FER VACANCES LLEGINT COM UN LECTOR APASSIONAT

32

ART

JOSEP MARIA ALAMINOS. VICENÇ OCHOA: SILENCIS, DIALÈGS I IRONIES

34

ITINERARIS

GASPAR VALERO. EL REFUGI DES TOSALS I EL POU DE SA COMA

36

CINEFÀGIA

MATÍAS VALLÉS. «DONKEY PUNCH», MALA PUBLICITAT CINEMATogrÀFICA DE MALLORCA

40

Edita:

OBRA CULTURAL BALEAR

Publica:

Associació EL MIRALL
C/ del Pare Bartomeu Pou, 31, bxs.
07003 Palma

Adreça electrònica:
<http://www.ocb.cat>
comunicacio@ocb.cat

President:
Jaume Lladó

Director:
Josep Melià

Cap de redacció:
Macià Calafat

Consell editorial:
Jaume Lladó
Josep Melià
Joan Miquel Chacon
Joan Guasp
Pere Bueno

Publicitat:
Santi Adrover

Producció, administració
i publicitat:
Tel.: 971 72 59 37
Telefax: 971 71 93 85
Apartat de correus 179
07080 Palma

Delegació a Barcelona:
Omnium Cultural
C/ de la Diputació, 276 pral.
08009 Barcelona

Delegació a València:
Acció Cultural del País Valencià
C/ del Baró de Càrcer, 37
46001 València

Els articles publicats en
aquesta revista expressen
únicament l'opinió
dels autors.

Disseny
Marco Spinazzola

Maquetació i fotocomposició
Ecogràfic

Impressió
Xisco Arts Gràfiques
C/ del Baix Riera, 1-A, Palma
Tel. 971 475754

Dipòsit legal
PM 10-1987

Universitat de les
Illes Balears
Servei de Biblioteca i
Documentació
Edifici Guillem Cifre
de Colònia

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5108966245

La necessària reforma de la Platja de Palma

Editorial

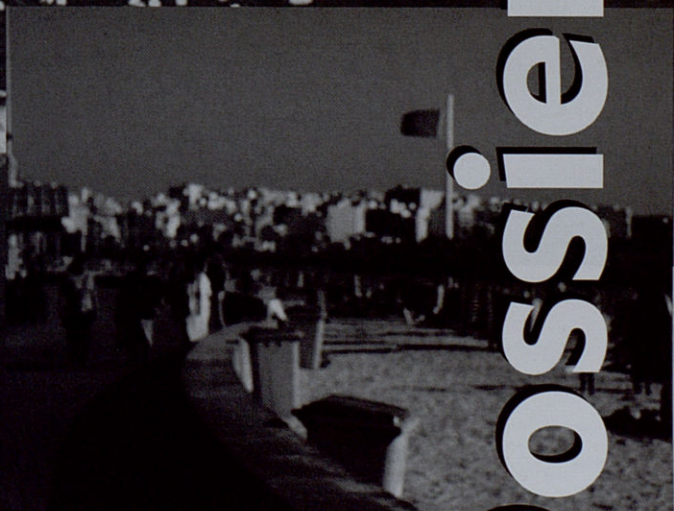
La recent presentació del projecte arquitectònic ha donat a conèixer les línies bàsiques que seguirà la reforma de la Platja de Palma. La remodelació de la zona turística compresa entre Can Pastilla i s'Arenal de Lluçmajor és una demanda històrica dels agents socials i de la població resident. Les propostes presentades preveuen remodelar els espais més emblemàtics (el passeig de les Palmeres, ses Fontanelles, la Porciúncula, les pedreres i el torrent dels Jueus) i fer una sèrie de millores a tota la zona. El projecte parteix de les 101 propostes que es varen presentar fa dos anys i que incideixen en la millora d'aspectes tan bàsics com les infraestructures, el medi ambient, les comunicacions i els serveis que s'ofereixen a turistes i residents.

El projecte presentat servirà, sens dubte, per obrir un debat sobre el futur d'aquest espai emblemàtic, víctima de la massificació i de la degradació, però que va ser en el seu moment capdavanter del model turístic mallorquí, tant pel que fa als aspectes positius com als negatius. La reforma de la Platja de Palma és una necessitat. I cal que en tot aquest procés es tinguin en compte els aspectes de sostenibilitat mediambiental que es varen negligir en aquell moment i que varen provocar autèntics desastres des dels punts de vista paisatgístic i arquitectònic. El producte turístic mallorquí s'ha de renovar tot aportant qualitat en forma de bons serveis, comunicacions i respecte pels valors culturals i naturals. En aquest sentit, el projecte va en la bona línia, sempre tenint en compte les condicions heretades.

S'ha de destacar la bona feina feta pel Consorci de la Platja de Palma, integrat per les principals institucions amb responsabilitats polítiques (Estat, Govern balear, Consell de Mallorca i ajuntaments de Palma i de Lluçmajor). La constitució d'aquest consorci indica la voluntat de dur endavant el projecte de reforma amb la participació d'administracions de diferent color polític. Ara bé, les propostes que s'han presentat només es podran materialitzar amb l'aportació econòmica de Madrid. En aquest sentit, cal que el Govern espanyol i el seu responsable de turisme, el mallorquí Joan Mesquida, s'hi comprometin d'una manera més decidida. De la mateixa manera que s'hi han d'involucrar els empresaris, els sindicats, els residents i el conjunt de la societat mallorquina, per a la qual la reconversió de la Platja de Palma hauria de ser una qüestió d'Estat.

Sembla que aquesta vegada va de veres. La reforma de la Platja de Palma hauria de ser l'emblema d'un canvi de model turístic que comportàs progressos cap a la qualitat ambiental i paisatgística, la valoració del patrimoni cultural i la recuperació de sectors turístics amb més poder adquisitiu. Les institucions han de fer la seva feina, però la definició del nou model hauria d'implicar tots els sectors de la societat mallorquina. La reforma de la Platja de Palma ha de ser un model per a la Mallorca del futur.

La reforma de la Platja de Palma

Dossier

El projecte de reforma de la Platja de Palma

MACIÀ CALAFAT

Fa poques setmanes es va presentar el projecte guanyador del concurs internacional d'idees per definir el pla director de la Platja de Palma.

A partir d'aquest projecte, el Consorci de la Platja de Palma, integrat per totes les institucions amb responsabilitat en la matèria (Govern espanyol, Govern de les Illes Balears, Consell de Mallorca i els ajuntaments de Palma i de Lluçmajor), iniciaran el procés per redactar el pla director esmentat, que hauria d'estar acabat al final de 2008. Si no hi ha cap retard inesperat, les primeres accions de reforma es començaran a fer durant el 2009. El camí que ha dut fins aquí ha estat llarg, iniciat fa anys per la pressió dels agents socials de la zona, una de les primeres destinacions turístiques de Mallorca i també una de les que ha patit una degradació més gran com a resultat de la massificació.

Una mica d'història

La platja de s'Arenal (també anomenada Platja de Palma) està formada per una àmplia zona de costa, de prop de 9,5 quilòmetres de llarg i d'aproximadament 50 metres d'ample. D'aquesta longitud, gairebé 6 quilòmetres són de platja d'arena. L'àrea està integrada per quatre sectors diferenciats: Can Pastilla, amb 4.517 habitants; la Platja de Palma pròpiament dita, amb 2.996; s'Arenal de Palma, amb 5.825, i s'Arenal de Lluçmajor, amb 9.629. Abans que aquesta zona es convertís en centre turístic, hi havia un dels sistemes dunars més grans de Mallorca, la destrucció del qual ha provocat greus problemes per regenerar l'arena de manera natural, fins el punt que regularment s'ha de fer amb material provinent del fons del mar.

Els primers pobladors s'establiren a s'Arenal de Lluçmajor al final del segle XIX. Eren treballadors que es dedicaven a extreure pedra de marès, molt utilitzada per a la construcció i que es transportava per mar cap a Palma. Paral·lelament, a la part del municipi de Palma, es varen començar a construir les primeres cases per a estiuejants de la capital, conegudes amb el nom de les Casetes dels Republicans. El 1914 s'hi va inaugurar el primer establiment turístic, l'Hotel Tèrmi-

nus, i dos anys després hi arribava la línia de tren, avui desapareguda. El 1950, superats els efectes de la guerra a Europa, va créixer el nombre de ciutadans europeus amb capacitat adquisitiva, i es repregué amb força l'activitat turística. Va ser el moment de l'arribada d'un gran nombre d'immigrants procedents del sud d'Espanya per treballar-hi a la construcció i als hotels. Durant aquells anys es configuren els actuals nuclis, amb un creixement desordenat

que ha tingut conseqüències molt negatives per al medi natural. Actualment, la zona presenta la concentració d'hotels més gran de Mallorca i de la mediterrània. S'Arenal s'ha vist afavorit per les característiques naturals, per la ubicació i per l'àmplia oferta hotelera i complementària. Entre els espais de lleure que els turistes poden trobar-hi hi ha bars i restaurants, discoteques, comerços, companyies de lloguer de cotxes, motos i bicicletes, agències de viatges,

i activitats esportives (pistes de tennis, centres de busseig, esquí aquàtic, surf de vela, un parc aquàtic i un golf). Cal destacar també l'escola de vela del Club Nàutic de s'Arenal. A més, el nucli està situat a deu minuts de la capital i a cinc de l'aeroport de Son Sant Joan, condicions que fan que els turistes hi accedeixin més fàcilment. El turisme predominant al llarg de l'estiu és l'alemany. Durant els darrers anys hi ha hagut un procés important de degra-

dació turística de la zona. Per corregir-ne les conseqüències negatives, s'han fet importants reformes per millorar-la i embellir-la, tant pel que fa als espais públics com als hotels i als altres establiments. També s'hi han dut a terme accions d'esponjament, amb l'enderrocament d'hotels i d'altres edificacions obsoletes per aconseguir nous espais públics.

La necessària reforma de la Platja de Palma

Al llarg dels darrers anys s'ha posat de manifest que la Platja de Palma, per l'envelliment de la zona i pel caràcter desordenat del seu creixement original, ofereix un producte de poca qualitat i que cal posar-ne en marxa una reforma integral. Aquesta demanda ha es-

tat una constant, durant els darrers anys, dels agents socials i econòmics de la zona, que consideren que la Platja de Palma és una destinació «madura» i que és necessari un acord entre les institucions públiques i el sector privat per mantenir-ne la condició de motor turístic de Mallorca. La situació del lloc està condicionat, a més, pels canvis que es produeixen en el

Cream espais per conuiu

Roldan
Cream espais per conuiu

971 763 666 · www.roldan.es

context internacional i que influïxen en la destinació: l'aparició de nous segments turístics, els canvis de la demanda, el nou disseny dels paquets turístics, la disminució de l'estada mitjana o l'aparició de noves destinacions competidores. El creixement de l'oferta residencial i el manteniment de l'hoteleria fan necessari crear un model que equilibri el desenvolupament turístic i el residencial, i que creï noves infraestructures per a la població.

El Consorci de la Platja de Palma

Amb aquesta finalitat es va constituir, el 20 de desembre del 2004, el Consorci de la Platja de Palma, integrat pels governs espanyol i balear, el Consell de Mallorca i els ajuntaments de Palma i de Lluçmajor. L'organisme agrupa, per tant, governs de diferent signe po-

lític units per la necessitat d'emprendre la necessària reforma de la zona. El Consorci va elaborar un diagnòstic de la situació i, per tant, de les mesures que s'havien de posar en marxa per iniciar-ne el procés de reforma. En primer lloc, l'entitat va fer un estudi de camp entre els treballadors, els establiments comercials i hotelers, la població resident i els turistes. Els resultats de la mostra es varen complementar amb reunions de treball amb els residents i amb representants dels operadors turístics, les agències de viatges, els sindicats, els clubs nàutics, els comerços, els hotelers, els restauradors, les sales de festa, els col·legis professionals, les patronals turístiques, i els promotors i constructors. També es feren reunions intersectorials sobre producte turístic, sostenibilitat i infraestructures.

A partir d'aquesta feina de camp es

va arribar a unes conclusions, entre les quals es va destacar la definició de set punts crítics de la Platja de Palma: la falta de manteniment de les infraestructures i els equipaments bàsics; la manca d'adaptació de les infraestructures de transport i comunicacions; la necessitat de modernitzar la cultura i la gestió empresarials per enfocar-les cap a la qualitat; l'obsolescència d'una part de la planta hotelera, que fa necessari reconvertir-la; la manca de les infraestructures i els equipaments turístics i residencials que permetin nous productes turístics i reduïxin l'estacionalitat; la manca d'esdeveniments i d'activitats que millorin la imatge de la zona, i la massificació i l'abandó dels habitatges, que ocupen col·lectius marginals.

Els resultats es varen presentar públicament el 26 de juliol del 2006,

a l'Hotel Barceló Pueblo de la Platja de Palma. Les conclusions parteixen de dos blocs estratègics, amb deu objectius d'actuació i 101 recomanacions per millorar i embellir la Platja de Palma. El bloc 1, anomenat «Escenari de futur i canvi de posicionament», defineix diverses línies estratègiques per desenvolupar grans projectes, mentre que el bloc 2, anomenat «Canvi a l'escenari present», fa una sèrie de propostes per impulsar la zona i millorar-ne els serveis públics. El primer bloc duu associats sis objectius: la millora de la imatge i la qualitat de la zona; la millora de la xarxa viària, del trànsit i de la mobilitat urbana; el desenvolupament i la provisió d'equipaments i d'infraestructures culturals, esportives i de lleure; el desenvolupament d'equipaments socials, sanitaris i educatius, i la posada en marxa d'actuacions urbanístiques. Dins el bloc 2 hi ha definits quatre objectius: la regulació de l'estètica del medi urbà; el foment de la qualitat de l'entorn; la posada en marxa d'estratègies de dinamització i valorització de l'àrea, i la posada en marxa d'estratègies de coordinació amb les administracions per millorar-ne els serveis públics. Dins el bloc 1 destaquen les propostes per millorar la imatge d'aquest nucli mitjançant les mesures següents: l'embelliment de la segona línia, el pla especial per a Can Pastilla, el pla d'embelliment de l'avinguda de les Meravelles, la prolongació del bulevard de primera línia de s'Arenal de Lluçmajor, la reforma del front marítim de Palma, la dotació de

serveis a la platja, la creació de ruttes comercials i culturals, o la millora de l'atenció al turista. També n'hi ha d'altres que proposen la millora de la xarxa viària, el trànsit i la mobilitat urbana, amb la reforma dels accessos a la zona; la creació d'enllaços per a vianants i ciclistes entre Can Pastilla i l'aeroport; l'elaboració de diversos plans de mobilitat; la millora de les connexions amb Palma per carretera, vaixell i ferrocarril, i la creació d'aparcaments a les diferents zones. Un altre dels aspectes tractats, la creació d'equipaments i infraestructures mediambientals, es durà a terme a través del soterrament dels contenidors i de les xarxes de serveis públics; de la millora del clavegueram; de la posada en marxa d'una xarxa d'aigua regenerada; de l'augment dels punts de recollida selectiva, i de la potenciació de l'ús de les energies renovables. El seguit de propostes també incideix en la creació d'equipaments culturals i lúdics, com ara un edifici multifuncional, camps de futbol i petanca, àrees d'activitat esportiva programada i no programada, un pla estratègic de turisme esportiu, la creació d'espais per a ús lúdic i de diverses ruttes culturals, un pla de reconversió i aprofitament de pedreres, diverses ruttes ciclistes, un nou centre sanitari, i places d'educadors socials. El pla també inclou actuacions urbanístiques com l'esponjament selectiu del sòl, la transformació d'edificis obsolets en equipaments públics i la reconversió de diversos establiments d'allotjament turístic. Dins el bloc 2 es tracten aspectes

com la regulació estètica del medi urbà, amb l'establiment de normatives que regulin l'aspecte d'hotels, restaurants, comerços i publicitat;

“Encara queden botigues”

Casa Domar Flores

PAPERS PINTATS I PINTURES · ARTICLES PER A ARTISTES · VASES I MOTLLURES

SANT MIQUEL, 77 - Telèfon 971 72 14 83 - Fax 971 71 93 12 · 07002 - PALMA (MALLORCA)

la posada en marxa d'un pla de neteja i de rehabilitació de les façanes; d'un pla de remodelació de l'enllumenat; d'un pla de millora de l'accessibilitat

als edificis; d'una normativa sobre la disposició d'antenes i de plans de rehabilitació d'edificis, i de modernització del comerç i de l'oferta bà-

sica. Entre les propostes també es vol promoure la qualitat del medi urbà amb la plantació d'arbres, la millora de la senyalització turística i del

Embat
Llibres

V EXPOSICIÓ BIBLIOGRÀFICA DE CULTURA JUEVA

Diumenge 7 de setembre a les 17 hores
Teatre Xesc Forteza (Plaça Miquel Maura)

Pge. Papa Joan XXIII, 5-E · Geranis centre · 07002 · Palma
Tel. +34 971 713 350 · Fax 971 213 641 · gfortezarei@ispbaleares.com

mobiliari urbà, i un pla de gestió de les activitats de càrrega i descàrrega de mercaderies. El Consorci també proposa estratègies per dinamitzar i valoritzar el nucli, com ara un pla anual de dinamització; l'edició d'una revista; la creació d'una escola pública d'esports nàutics; l'elaboració d'un pla especial d'equipaments, salvament i socorrisme; la posada en marxa d'un pla per estimular la diversitat gastronòmica, i l'elaboració constant d'auditories per avaluar la situació de la zona costanera.

Per acabar amb l'apartat de les propostes, el Consorci preveu crear una comissió d'avaluació i seguiment que serveixi, a més, com a òrgan de coordinació entre la societat civil i les administracions públiques.

El concurs internacional d'idees

El pas següent del procés va ser convocar un concurs internacional d'idees de caràcter arquitectònic per definir el pla director de la Platja de Palma. El resultat, presentat públicament el passat 29 de maig, va tenir com a guanyador l'equip West 8, dirigit per l'arquitecte holandès Adriaan Geuze.

El projecte té com a eix generar tres nous espais mitjançant el redescobriment del patrimoni natural i cultural de la Platja de Palma. Es tracta de ses Fontanelles, la darrera zona humida de Palma, amenaçada de desaparèixer fa just uns mesos; el pinar de la Porcióncula, un dels darrers pulmons verds d'aquesta àrea, i la zona del

torrent des Jueus, que separa els termes municipals de Palma i Lluçmajor. Tots aquests espais estaran units per l'avinguda de les Palmeres, que continuarà sent la principal via de comunicació in-

terna entre els diferents sectors. Geuze pretén convertir el curs del torrent en un bulevard arbrat que faci de connexió transversal entre el passeig de les Palmeres i la resta de s'Arenal, amb una gran àrea re-

Ronda de Catalunya, 56 - baixos - Tel. 971 65 16 16 - Fax: 971 65 15 27
07630 CAMPOS - Illes Balears / impadro@gmail.com

impremta
ADROVER

creativa a la desembocadura. Amb la finalitat de dur a terme aquest projecte es posarà en marxa un programa per finançar el manteniment i la conservació de l'espai reformat. El segon espai clau per a l'equip gua-

nyador del concurs és el de la Porciúncula. En aquesta ocasió, el projecte proposa crear una sèrie d'edificis emblemàtics amb jardins d'accés públic que estaran connectats entre ells en un contínuum que unirà el bule-

vard de primera i el bosc situat entorn de l'església de la Porciúncula, autèntic pulmó verd d'aquest lloc. El projecte preveu connectar amb les pedreres de marès properes, que es transformaran també en espais enjardinats.

Per últim, la proposta també vol preservar tota la zona humida de ses Fontanelles i donar-ne a conèixer els valors ambientals. L'espai, la conservació del qual ha reivindicat la Plataforma per ses Fontanelles –vegeu article en aquest mateix dossier– i el GOB, finalment és protegirà. Per dur a terme el projecte s'haurà de modificar la ubicació del centre comercial. Els tres espais emblemàtics del projecte estaran units pel passeig de les Palmeres, autèntic eix vertebrador de la zona. West 8 pretén que aquesta via de comunicació sigui una icona i un símbol d'aquest lloc. La proposta pretén reformar tot l'enrajolat amb figures que facin referència al món marí, amb siluetes inspirades en les algues, els coralls i les posidònies, amb un paviment format per una combinació de pedres basàltiques i calcàries que generarà diverses perspectives entre els visitants en el moment que hi caminin. El projecte preveu augmentar-hi el nombre de palmeres i incorporar-hi mobiliari urbà inspirat en aquests arbres. El guanyador del concurs proposa també canviar el disseny de l'enllumenat, tot substituint els grans bàculs de formigó per faroles de baixa alçada pensades per als vianants. La transformació de la primera línia també vol a favorir els sistemes de transport públic net i ecològic, especialment el tramvia i la bicicleta. El projecte no presenta un traçat fix per al tramvia, si bé el conside-

EL MIRALL
amb el suport de

Consell de Mallorca

ESTOP
ESTUDIS TOPOGRÀFICS

FOTOGRAFIA-TOPOGRAFIA-PROJECTES

- Plànols Topogràfics
 - Mesuraments
 - Replanteigs
- Fotografies aèries
 - Verticals
 - Panoràmiques
- Publicitat aèria
- Peritatges
- Valoracions
- Projectes agrícoles
- Estudis mediambientals

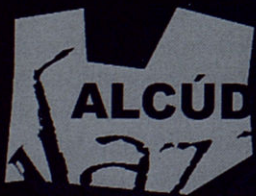
Plaça Rosselló, 4A, 3r - Tel. 971 72 33 56 Fax 971 71 89 01
www.estop.org E-mail: estop@estop.org

ra un element indispensable per unir el nucli amb Palma. La construcció d'aquesta línia encara està pendent que

es negociï un conveni amb Madrid. Altres aspectes que es poden destacar són la voluntat d'augmentar els espais

verds al llarg de l'autovia d'accés a la zona i de tots els carrers de la Platja de Palma. A més, la proposta incideix

SETEMBRE 08 ALCÚD 2007	Divendres 29 d'agost 22 H SKUNK QUARTET Lloc: Can Torró Espectacle gratuït amb invitació	Dissabte 6 de setembre 22 H MIKI CAMPINS SEPTET Lloc: Auditori d'Alcúdia Preu: 12 €	ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES <u>Diumenge 7 de setembre a les 23 H</u> EL ÚLTIMO CAFÉ Entrada gratuïta	
Dissabte 13 de setembre 22 H PYBUS GROOVE QUARTET Lloc: Auditori d'Alcúdia Preu: 12 €	Dissabte 20 de setembre 22 H DEBORAH J. CARTER QUARTET Lloc: Auditori d'Alcúdia Preu: 12 €	Dissabte 27 de setembre 22 H AVISHAI COHEN TRIO Lloc: Auditori d'Alcúdia Preu: 20 €	<u>Divendres 12 de setembre a les 23 H</u> MARCOS COLLADO TRIO + LUIS DEPESTRE <i>Es Canyar</i> Entrada gratuïta	
Preu abonament: 45 € Els primers 50 abonaments tendran assegurada la invitació per al primer concert				
Informació: 971 89 71 85				Viva Artescénic

en la necessitat de ressaltar els elements singulars de cada sector de la Platja de Palma, amb la voluntat també d'intensificar-ne la identitat.

Un dels conceptes més interessants inclosos dins el nou projecte és el de «ciutat dels peus petits», que qüestiona el model que es va iniciar durant els anys cinquanta i que es va continuar posteriorment caracteritzat pels edificis alts, que ofereixen una imatge de massificació a s'Arenal. La proposta passa, a la llarga, per reduir-ne una part de les edificacions i anar cap a un model que combini edificis de diferents alçades.

El projecte s'haurà de concretar amb la redacció del pla director de reforma, que es preveu que estigui acabat al finals de 2008. Segons el Consorci, al llarg del 2009 es duran a terme les primeres actuacions per rehabilitar la zona. Tot això, evidentment, si les administracions que en formen part fan la inversió necessària, calculada entorn dels 3.000 milions d'euros. De moment, tot i les promeses, no s'han concretat les quantitats que el Govern espanyol hi destinarà.

Les reaccions

La presentació del projecte va provocar la reacció crítica de l'As-

sociació Hotelera de la Platja de Palma, impulsora des de fa anys del projecte de reforma. Francisco Marín, president de l'entitat, va

Centre
Balears Europa

EUROPE
DIRECT
Xarxa d'Informació

El Tractat de Lisboa

Jornada Europea al Parlament de les Illes Balears
25 de setembre/08 · 10 h

Ponències

Procés i perspectiva política del Tractat
Sr. Joaquim Llimona
President del Consell Català del Moviment Europeu

Part jurídica i institucional
Sr. Joan David Janer.
Titular de la Càtedra Jean Monnet de Dret de la Unió Europea, UIB

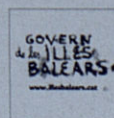
Visió del Parlament Europeu
Sra. Teresa Riera Madurell.
Diputada del Grup Socialista al Parlament Europeu.

El cas d'Irlanda
Sr. Kevin Leydon.
Soci de la Consultora Kevin Leydon and Associates i exalt funcionari de la Comissió Europea

Moderador – relator:
Sr. Ignacio Samper, Director de l'Oficina del Parlament Europeu a Espanya

PARLAMENT

manifestar una certa decepció per la poca concreció del projecte i pel retard acumulat en un procés que es va iniciar anys enrere. Tot i considerar positives tant les 101 propostes com el projecte arquitectònic, Marín assenyala que, quatre anys després de la creació del Consorci, encara no s'ha dut a terme cap actuació de les que es preveïen. Marín critica el caràcter burocràtic i lent d'aquest organisme, provocat per la coexistència de diferents administracions, i també per la manca de voluntat política i de dota-

ció econòmica. Per al dirigent empresarial, l'única manera d'agilitzar el procés seria establir-ne els terminis clars i la dotació de recursos, i creant la figura d'un comissari encarregat de posar en marxa el projecte esmentat. Marín denuncia a més que, escudant-se en el fet que hi ha un consorci que ha de solucionar en el futur la situació de la Platja de Palma, els ajuntaments de Palma i de Lluçmajor han deixat de fer les tasques de manteniment més bàsiques. Entre les actuacions que l'associació hotelera consi-

dera prioritàries cal destacar la creació d'un tramvia entre Palma, l'aeroport i la Platja de Palma; l'augment del nombre d'aparcaments; la creació de dos nous accessos a la zona des de l'autovia de Palma a Lluçmajor, i el soterrament dels contenidors de fems. Una altra entitat que s'ha manifestat crítica amb el projecte ha estat el GOB. L'organització ecologista considera preocupant la idea de reubicar el centre comercial de ses Fontanelles i preservar tota la zona humida. Per al GOB es tracta de dues propostes incompatibles i demana més concreció sobre el que realment es vol fer. Sobre els altres aspectes del projecte, l'entitat es mostra crítica amb la proposta de fer un passeig de palmeres a l'estil de Miami Beach. El GOB reclama als polítics responsabilitat per establir les bases d'un nou model turístic que rebaixi la pressió sobre els recursos naturals a una illa on la sensació de saturació i de massificació és a l'ordre del dia. Segons l'entitat, cal ser conscients dels límits reals de l'illa i dels valors naturals, patrimonials, històrics i culturals que havien estat i haurien de continuar sent la motivació principal dels turistes que ens visiten.

En qualsevol cas, tot i els retards acumulats, el projecte de reforma de la Platja de Palma sembla ben encaminat. El principal obstacle és la manca de finançament i del calendari per executar-ne les obres. Si s'aconsegueixen superar aquests entrebancs, la Platja de Palma tornarà a ser una zona pionera des del punt de vista turístic. La clau està a no repetir els errors de massificació i de destrucció del territori que es varen dur a terme durant els anys cinquanta i seixanta.

La revista per als més joves
feta a les Illes

VISITA'NS
AL WEB

www.esquix.cat

SUBSCRIBIR-SE

PROGRAMACIÓ SETEMBRE

JORNADA EUROPEA DE LA CULTURA JUEVA:

07/09/2008 - DIUMENGE

20:00 - T. XESC FORTEZA - CINEMA

"In the Fiddler's House

(A journey to the heart of Klezmer)". EUA 1995

10/09/2008 - DIMECRES

20:30 - TEATRE MUNICIPAL

LA DONA JUEVA EN EL CINEMA:

"En un lugar de África" (Alemanya, 2002)

Versió original amb subtítols en castellà. Projectió en dvd

17/09/2008 - DIMECRES

20:30 - TEATRE MUNICIPAL

LA DONA JUEVA EN EL CINEMA:

"Kadosh" (Israel, 1999)

Versió original amb subtítols en castellà. Projectió en dvd

24/09/2008 - DIMECRES

20:30 - TEATRE MUNICIPAL

LA DONA JUEVA EN EL CINEMA:

"Sofie" (Dinamarca, 1992)

Versió original amb subtítols en castellà. Projectió en dvd

CONCERT CULTURA JUEVA

06/09/2008 - DISSABTE

21:00 - PLAÇA DE SANT GERONI

MÚSICA TRADICIONAL JUEVA

KLEZMER SEFARDÍ música jueva originària
de l'Est d'Europa, els Balcans i el Mediterrani.

EL DOCUMENTAL DEL MES i CINEMA

09/09/2008 i 23/09/2008 - DIMARTS

20:30 - TEATRE MUNICIPAL

EL DOCUMENTAL DEL MES: "Souvenirs"

Versió original amb subtítols en castellà.

Projectió en dvd

DIMARTS

30/09/2008 - DIMARTS

20:30 - TEATRE MUNICIPAL

ARXIU DEL SO I DE LA IMATGE

CINEMA REPUBLICÀ - Mirant al cel

MOSTRA DE TEATRE AFICIONAT A PALMA "BURBALL"

Mostra de teatre aficionat a Palma "BURBALL"

11/09/2008 - DIJOUS

21:30 - TEATRE MUNICIPAL

BURBALL, "Un dia només? (només un dia)" Es Rebro

12/09/2008 - DIVENDRES

21:30 - TEATRE MUNICIPAL

BURBALL, "Torna-la a tocar, Sam!" La Prima Teatre

13/09/2008 - DISSABTE

20:00 - TEATRE MUNICIPAL

BURBALL, "El Sol ferit" Teatre Palmanyola

14/09/2008 - DIUMENGE

20:00 - TEATRE MUNICIPAL

BURBALL, "S'amor a totes les edats". Agara

19/09/2008 - DIVENDRES

19:00:00 i les 21:30 - TEATRE MUNICIPAL

BURBALL, "Aquesta nit hem de matar Franco".
Sempretardteatre

20/09/2008 - DISSABTE

20:00 - TEATRE MUNICIPAL

BURBALL, "Sa meva tia i ses seves coses"
Pasatemps

21/09/2008 - DIUMENGE

20:00 - TEATRE MUNICIPAL

BURBALL, " Nabilo III" Associació Gent d'Inca

27/09/2008 - DISSABTE

20:00 - TEATRE MUNICIPAL

BURBALL, "L'inspector" UOM

28/09/2008 - DIUMENGE

20:00 - TEATRE MUNICIPAL

BURBALL, "XK NO TE KALLES" CALABRUIX

CONCERT

20/09/2008 - DISSABTE

21:00 - PLAÇA MAJOR

MÚSICA CLÀSSICA

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BALEARS

"CIUTAT DE PALMA"

Ajuntament de Palma

Informació: 010 i 971 710 986 · www.palma.es

Serà la reforma de la Platja de Palma la solució per a ses Fontanelles?

XAVIER SERRA CANTALLOPS

Ses Fontanelles, la darrera zona humida de la Platja de Palma, les restes de l'antiga albufera del prat de Sant Jordi, un petit oasis de verdor dins la zona turística amb més places hoteleres de l'illa de Mallorca, ha estat i encara és un terreny que pot caure en mans de l'especulació urbanística que ha assolat Mallorca en els darrers anys.

Tot i que té uns valors ecològics únics, la parcel·la on avui està situada la zona humida va ser catalogada als anys vuitanta com a sòl urbanitzable. El motiu fou, probablement, la gran quantitat d'escombraries que s'han dipositat en aquests terrenys des dels anys seixanta. En aquell temps, els enderroc de les construccions es dipositaven damunt la zona humida amb la intenció clara de reblanir-ne els terrenys i possibilitar que s'hi edificàs.

Malgrat tot, aquests terrenys han sobreviscut al desenvolupisme urbanitzador i han aconseguit mantenir-se lliures de l'edificació en ple segle XXI.

A principi de l'any 2000, l'empresa Aqua Màgica va voler construir-hi un centre comercial, amb 200 places per a comerços i 3.000 més d'aparcament, amb l'objectiu de «millorar i diversificar» l'oferta qualitativa de la zona turística.

L'any 2006 va constituir-se la Plataforma ses Fontanelles, formada per ecologistes, veïns i comerciants de la zona, amb la intenció d'evitar que s'hi construís el centre comercial i de proposar-hi una zona verda per a l'esbarjo dels turistes i els residents. En aquell temps, ja es començava a parlar de la conveniència de reconvertir la Platja de Palma, esponjant-la i creant noves zones verdes. No tenia sentit crear zones verdes i destruir-ne una que ja hi havia, tot i que amb un estat considerable de degradació. La Plataforma va emprendre tota una sèrie de tasques divulgatives per donar a conèixer els valors ecològics de l'àrea; així mateix, plantejà al Consorci de la Platja de Palma que era convenient dur a terme una actuació en aquell indret per dotar-lo d'un pulmó verd amb vegetació mediterrània.

Una vegada celebrades les eleccions municipals del 2007, l'equip de govern consistorial en funcions (encara dirigit per Catalina Cirer i Javier Rodrigo de Santos) autoritzà d'urbanitzar els terrenys i donar el vistiplau a la promotora per edificar-hi el centre comercial. Però les màquines no hi varen entrar: els petits comerciants (Pimeco) varen interposar un recurs davant l'Ajuntament amb el fonament jurídic que a la Platja de Palma hi havia una saturació de comerços i que, segons la llei, no donava peu a poder concedir noves llicències comercials. A més a més, el novembre de 2007 la Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori, dirigida pel nacionalista Biel Vicens, va publicar el Decret llei de mesures urgents de

protecció del territori, en què se suspenia la llicència urbanística que havia atorgat Catalina Cirer fins que no es definís la reforma de la Platja de Palma, reforma que hauria de tenir en compte «els valors i les característiques mediamambientals i de zona humida de ses Fontanelles».

Amb aquest decret llei, les aspiracions de la Plataforma ses Fontanelles es van veure complides: impedir que es construís el centre comercial i posar la conservació de

la zona humida en l'agenda de la reforma de la Platja de Palma. Els promotors, però, varen deixar ben clar que demanarien indemnitzacions per haver-se suspès una llicència que havia complit tots els tràmits administratius.

El mes de febrer el Consorci per a la Reforma de la Platja de Palma va fer públic el concurs d'idees que va guanyar la reforma. Va guanyar l'empresa holandesa West8 amb un projecte que es basava en la protecció «integral» de ses Fontane-

lles. Les aspiracions d'ecologistes, veïns i comerciants es veien satisfetes amb un cert grau d'escepticisme. Perquè estam parlant tan sols d'un concurs d'idees, concurs que s'ha de plasmar en un projecte que sortirà a la llum l'any 2010. Mentrestant, ecologistes i promotors pressionen el Consorci perquè les aspiracions de tots quedin paleses al projecte que durà a terme l'equip d'enginyers holandesos. S'han salvat ses Fontanelles? Encara no, però la cosa va per bon camí. Així i tot, no podem badar, els interessos creats són molts.

***Xavier Serra Cantallops és portaveu de la plataforma Salvem ses Fontanelles.**

Entrevista

Pere Comellas i Casanova (Cal Rosal, 1965) és diplomant en Biblioteconomia i Documentació (1986) i llicenciat en Filologia Portuguesa (1997) per la Universitat de Barcelona. Ha traduït diverses obres literàries al català i al castellà, especialment de literatures africanes en llengua portuguesa, d'autors com ara Germano Almeida, José Eduardo Agualusa o Paulina Chiziane. El 2005 va guanyar el V Premi Giovanni Pontiero per la traducció al català de *Chiquinho*, de l'escriptor capverdès Baltasar Lopes. Ha publicat treballs relacionats amb les literatures africanes en llengua portuguesa i amb la reflexió sobre la traducció. És investigador del GELA, **Grup d'Estudis de Llengües Amenaçades**, dirigit per Carme Junyent, i del **Grup de Recerca d'Estudis de Traducció i Multiculturalitat**, que dirigeix Assumpta Camps. El 2006 va publicar el llibre *Contra l'imperialisme lingüístic*.

Pere Comellas i Casanova

«La diversitat lingüística és un símptoma
de salut sociocultural»

MACIÀ CALAFAT

Heu destacat com a traductor del portuguès al català i al castellà. Quines problemàtiques específiques heu trobat a cada llengua?

Un dels problemes més importants i típics és la proximitat. Això encara és més greu en el cas del castellà, que és

structures i fer traduccions calcades. La segona dificultat és que el portuguès vehicula cultures molt diferents, ja que com a conseqüència de la tradició imperial es parla portuguès al Brasil i a l'Àfrica. La literatura reflecteix, per tant, maneres de pensar molt diferents. Això implica una falsa proximitat: la llengua és propera però, en canvi, ha desenvolupat recursos propis per a

les diferents cultures.

Heu traduït autors africans que escriuen en portuguès. El contacte

amb ells ha estat la causa que prenguéssiu consciència dels problemes derivats de l'imperialisme lingüístic?

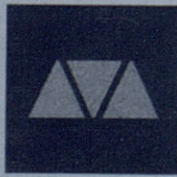
La base fonamental és ser parlant d'una llengua que no té imperi ni en vol tenir i, per tant, que està situat a un àmbit de llengua minoritària. Pens que pel fet de parlar català s'ha de ser sensible a la situació d'altres llengües amb problemàtiques semblants, o fins i tot, més greus. Tal vegada també el primer estímul per interessar-me per la literatura africana, encara que en llengua colonial sigui aquest. Hi ha una producció cultural en llengües africanes que no transcendeix perquè les polítiques dels estats africans no la fomenten, i perquè agafam com a

«Les llengües són dipositàries del coneixement cultural i del medi, són arxius de coneixement»

l'idioma més proper al portuguès. Però amb el català també passa. La primera dificultat consisteix a distanciar-se una mica per no reproduir es-

GRUP ava

Viajes
Martel

BAL. 029 M/D

Oms, 50 · Ap. Correus 696
07003 Palma (Mallorca)
Tel. 971 723 842
Fax 971 726 942

A/e: ventas@viajesmartel.com

Carles III, 22 b · Ap. Correus 655
07800 EIVISSA
Tel. 971 312 472
Fax 971 311 708

A/e: martelib@viajesmartel.com

M. Lluïsa Serra, 30 b · Ap. Correus 86
07703 MAÓ (Menorca)
Tel. 971 367 013
Fax 971 367 311

A/e: martelme@viajesmartel.com

E
gesa endesa

l'exterior. Pensau que és possible que la societat espanyola promogui amb igualtat les diferents llengües?

No és fàcil, hi ha una tradició forta, fossilitzada i arrelada de rebutjar la diversitat lingüística i que de vegades ens sorprèn als que tenim una altra llengua. Com que tenir esperança és de franc m'agradaria pensar que sí és possible. El que no hi ha és gens de voluntat política. Continua havent-hi una ideologia de l'Estat que considera que la diversitat lingüística és una amenaça i continua havent-hi darrere un projecte nacional homogeni. És absurd, hi ha només 200 estats al món, i hi ha moltes més llengües. Es tracta d'una antiutopia històrica. D'aquí uns segles, quan els espanyols mirin enrere no entendran l'obsessió dels seus avantpassats per aquest model d'estat nació. La diversitat no és dolenta, forma part de la naturalesa humana, i el que hem de fer és aprendre a conviure-hi i acceptar-la. Ara mateix després del Manifesto no és un bon moment. El fet que gent que rumia molt i que ha demostrat que quan pensa pensa bé hagi estat capaç de redactar una proclama tan tosca i tan barroera, i que vagi en aquesta línia tan oposada a la diversitat, és inconcebible.

Les llengües són patrimoni de la humanitat però des del vostre punt de vista, què aporten a la ciència i al coneixement?

La ment humana és molt complexa i té moltes facetes. Un dels elements que la singularitzen és el llenguatge, que és el que ens fa humans. A més, és un element particular: no hi ha una llengua en abstracte, tothom parla una llengua determinada que és una manifestació de singularitat. Només per això la llengua ja és una font de coneixement de com funciona la nostra ment. Les necessitam totes i diverses perquè són una mostra de la plasticitat de la ment. Qualsevol idioma conté els gèrmens del llenguatge humà però cada llengua

expressa les mateixes coses amb recursos diferents i, per tant, posen en solfa la manera com funciona la nostra ment. Hi ha estudiosos que consideren que la lingüística hauria de ser una branca de la psicologia perquè el que fa és estudiar una faceta de la ment. A part d'això, les llengües són dipositàries del coneixement cultural i del medi, són arxius de coneixement.

Al vostre llibre, *Contra l'imperialisme lingüístic*, esmentau la frase «cada llengua és una visió del món». Fins a quin punt és real a un planeta tan intercomunicat com el nostre?

És una frase que s'ha d'esmentar perquè forma part d'una discussió de dècades. Depèn del que vulguis dir amb «visió del món», però és veritat que hi ha una tendència de la lingüística que ho afirma. Visió del món no vol dir univers tancat i impermeable, vol dir una manera determinada de categoritzar la realitat. La realitat en la qual vivim és parcialment mental i lingüística. Quan una llengua s'enfronta a la realitat ha de definir una determinada visió del món. Això no vol dir que estiguis determinat a tenir una ideologia o una manera concreta de mirar les coses (a part que les llengües s'aprenen i

podries ampliar la teva visió en qualsevol moment) però la llengua, com a repertori d'una tradició, és una mostra de les possibles maneres de veure la realitat. La teva llengua, en un món més interconnectat que mai, es pot comunicar a altra gent i enriquir-la culturalment. Justament ara que podem conèixer altres llengües i comprendre'n la visió del món, és més important que mai conservar-les perquè són alternatives de pensament, maneres de veure el món paral·leles, semblants però parcialment diferents i, per tant, que poden trobar solucions diferents a problemes semblants. Justament

en un món global la diversitat és més enriquidora perquè en som més conscients. Quan al paleolític hi havia 14.000 llengües la relació entre aquestes era molt petita i es limitava a les comunitats veïnes.

Actualment hi ha prop de 6.000 llengües al món, la majoria amenaçades de desaparèixer durant aquest segle. La defensa de la diversitat lingüística ho és també de la democràcia i dels drets humans?

La diversitat lingüística és un símptoma de salut sociocultural, i preservar-la forma part d'un model

més ampli. No es tracta de defensar la llengua per la llengua. És una activitat humana. Preservar-la és defensar diferents opcions i, per tant, la democràcia davant l'homogeneïtzació i la imposició d'un mateix model per a tothom.

La desaparició de les llengües pot tenir efectes traumàtics i de desarrelament entre els individus. Pensau que també pot tenir efectes sobre la salut de les persones?

De fet, és molt evident en grups que han patit una invasió lingüística de manera violenta. Hi ha estudis sobre comunitats indígenes que han perdut la llengua, que han estat desarrelades, que tenen uns índexs de suïcidis espectaculars i uns nivells de depressió altíssims. Perdre la llengua en el seu cas és un símptoma més d'una situació global que genera manca d'autoestima. Això també es produeix a societats més grans i diverses. On hi ha un procés de substitució lingüística en marxa hi ha molts de problemes de malalties mentals, mentre que les que resisteixen aquest procés, s'afirmen i aposten per transmetre la seva llengua cap al futur, són més creatives, i tenen més capacitat de desenvolupar projectes i solucionar problemes. Això a nivell individual és el mateix: els anglesos i els alemanys a Mallorca, per exemple, mantenen la llengua i la transmeten. Demostren d'aquesta manera que s'autoestimen i que volen mantenir els lligams amb el seu passat cultural, consideren que no han de perdre l'idioma pel fet d'anar a viure a un altre lloc. Mentre que la immigració pobre, amb manca d'autoestima, és molt més favorable a abandonar el seu passat i amb aquest la llengua. Amb les societats passa el mateix: les que tenen autoestima i projecció de futur no renuncien a la seva identitat.

Aquest és el cas dels Països Catalans?

En part sí i en part no. A Catalunya

i a Mallorca les enquestes diuen que hi ha una gran lleialtat lingüística, hi ha un grau de transmissió lingüística elevat dels que tenen el català com a primer idioma. No és tota la societat, ja que aquests territoris han rebut una immigració espectacular durant les darreres dècades, però els indicadors són positius. El cas del País Valencià és més problemàtic; no debades, la teoria de la substitució lingüística hi va néixer i no tenia gens en compte la qüestió de la immigració: estudiava el cas de persones de primera llengua catalana que decidien estroncar-ne la transmissió. Això tant a Mallorca com a Catalunya pot passar a determinats àmbits ja que es tracta de societats complexes, però no de manera generalitzada. Per contra, a Catalunya hi ha néts de persones que hi varen arribar i que tenien com a primera llengua el castellà que transmeten el català als fills. Jo crec sincerament que, almenys, Catalunya i Mallorca presenten uns comportaments lingüístics semblants, i mostren prou autoestima i prou lleialtat lingüística. El que passa és que sovint els catalanoparlants no feim servir el nostre idioma amb les persones que no el tenen com a primera llengua, un error que dificulta la nostra visibilitat.

Quin pes creis que té la llengua en la conformació de les identitats col·lectives? Fins a quin punt és certa la frase que una llengua és una nació?

Una nació és una cosa molt difícil de definir. Els anglòfons utilitzen

nació com a sinònim d'unitat política. Així els Estats Units serien una nació, mentre que els estats són les unitats administratives menors. Per a nosaltres, en canvi, nació seria l'àmbit definit per la cultura i l'Estat un ens purament administratiu. Ara som part de l'Estat espanyol, podríem ser part de l'Estat francès i demà podem ser part d'un gran Estat europeu, i no haurà canviat substancialment la nostra adscripció nacional. La llengua és un tret molt interessant com a conformador d'una identitat col·lectiva de pertinença a un territori, encara que sigui amb fronteres difuses. La llengua és interessant perquè, a diferència de la raça, que exclou els externs al grup, o de la religió, que es pot canviar però no compartimentar, permet als nous entrants entrar a formar part de la comunitat sense renunciar als orígens. Una persona pot parlar moltes llengües i estar integrada alhora dins diferents cultures. Hi ha moltes persones que no consideren incompatible tenir padrins andalusos i sentir-se català o mallorquí. La llengua identifica amb una determinada identitat territorial i no implica renunciar a l'idioma d'origen. Com que els humans necessitem elements que defineixin la nostra identitat, que ho sigui la llengua i no la religió o la raça, elements molt més excloents i que generen més problemes de convivència.

Societats com la nostra, formades per persones provinents d'arreu, són un exemple de diversitat. De quina manera hem de gestionar aquesta riquesa perquè no vagi en

contra de la llengua pròpia?

Si reivindicam la diversitat perquè en som una part no podem rebutjar la diversitat dels altres. Aquí tenim persones que parlen moltes llengües. Com que els idiomes es poden acumular i transmetre, és possible gestionar-los harmònicament. La llengua del territori ha de ser la llengua vehicular, la de la comunicació entre tots, però això no hauria de ser obstacle perquè, sempre que hi hagi una mínima massa social, les llengües que hi conviuen siguin protegides. Primer, perquè és un dret; segon, perquè augmenta l'autoestima individual dels seus parlants; i tercer, perquè promou la solidaritat. Si deim a una persona que ha de deixar la seva llengua i adoptar el català, per què ens hauria de veure amb simpatia? En canvi, si li deim que ha d'aprendre el català però sense perdre el seu idioma ens mirarà amb simpatia. El que hem de fer és construir una solidaritat entre els minoritaris, ja que junts sempre serem una majoria. És difícil a la pràctica però com a mínim hauríem de transmetre a la societat una representació positiva sobre les llengües. Cadascuna és un valor cultural que cal protegir. Quan algú adquireix la nostra llengua és bo que mantengui la seva perquè serà un ambaixador de la nostra. A més a la pràctica, a Catalunya tothom que renuncia a la seva llengua es fa castellanoparlant. Només per comportament egoista dels catalanoparlants ens interessa que no abandonin la seva llengua. Hem de fer un esforç que també passa

**ELS
NOSTRES
POBLES**

suplement
d'EL MIRALL

amb el suport de:

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria de Presidència
Direcció General de Comunicació

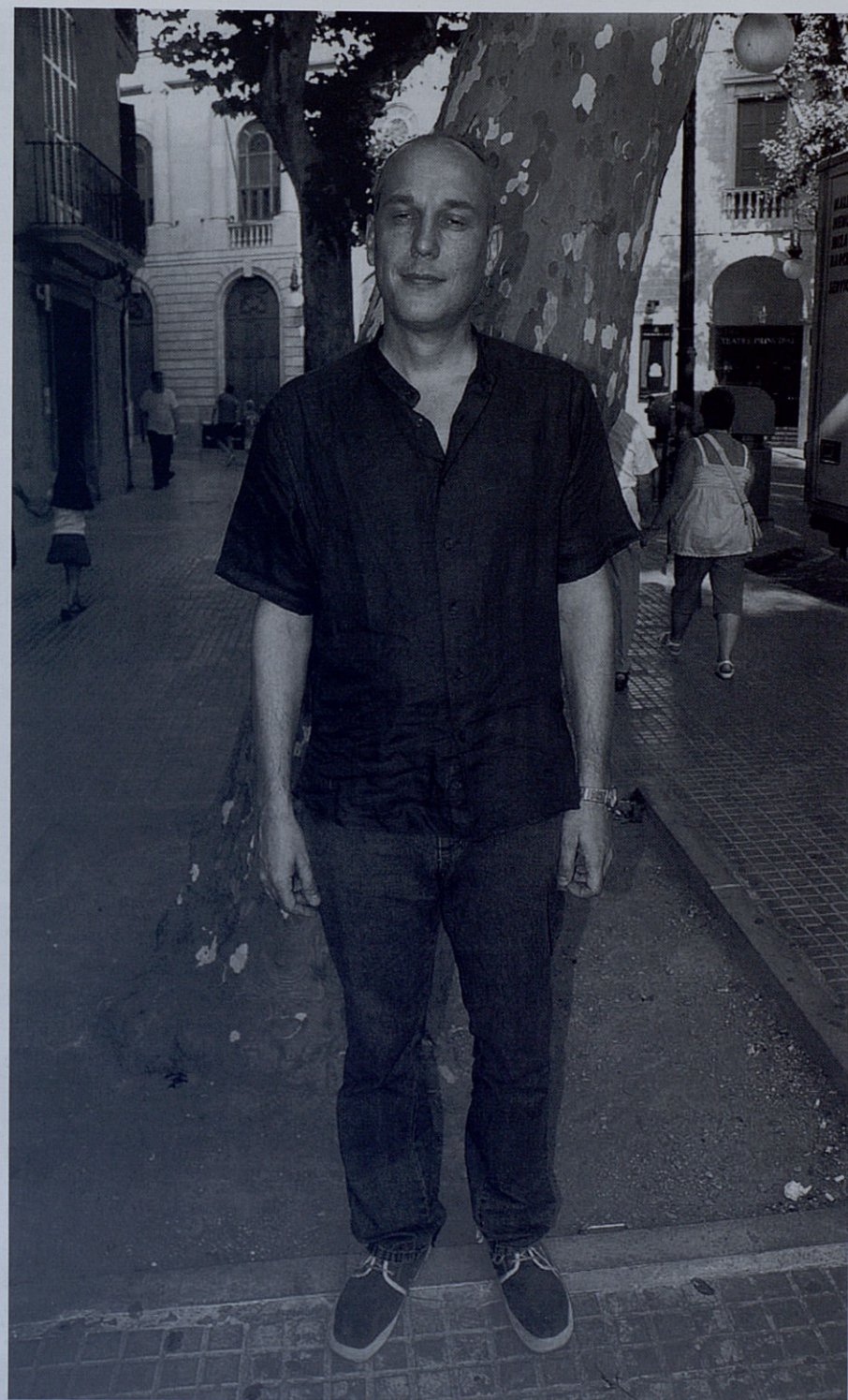
perquè ells ens reconeguin com a parlants d'una llengua que no té el nom de l'Estat.

Sovint s'afirma que la diversitat lingüística és un entrebanc per al desenvolupament econòmic. Recentment, la Mesa del Turismo ha afirmat que usar el català provoca que les persones que ens visitin no es puguin orientar. Deixant de banda l'anècdota, quina és la vostra opinió sobre les relacions entre diversitat lingüística i economia?

He treballat de corrector i faig de traductor. Per a mi el català és un bon negoci, no li veig el cost per enlloc, per a mi és una activitat econòmica bona. Quan hi ha persones i institucions que diuen que és un entrebanc ens podem demanar, per a qui? Per a les empreses que fan pel·lícules als Estats Units i els agradaria no haver-les de doblar? El mercat d'aquestes empreses s'ampliaria molt, sense dubte. Però aquests no són els meus interessos. Quan es parla d'economia és important demanar-se qui paga. Qui cregui que el multilingüisme és un cost s'haurà de cercar la vida. En termes de mercat és un cost enorme que tots anem vestits diferents, seria molt millor que totes les persones del món duguéssim un sol disseny; d'aquesta manera, la indústria tèxtil s'estalviaria molts de recursos en publicitat. Les llengües també són nínxols d'activitat econòmica. Si és un cost per a algú que vulgui monopolitzar el mercat és el seu problema, precisament la diversitat idiomàtica evita aquest predomini. Per tant, també és incentivadora d'una millor distribució de recursos.

Creis que la pèrdua de la diversitat lingüística, com la pèrdua de la diversitat biològica, és una amenaça per al futur de la humanitat?

Sí, el que passa és que són dues realitats molt diferents. Jo he sentit a dir a lingüistes que les llengües són com les espècies, tenen un ori-

gen, un desenvolupament i una mort, com si això fos natural. Però una llengua no és un ésser viu i, per tant, no té aquest cicle. S'ha comparat els defensors de la diversitat de llengües amb els de la biodiversitat perquè propagandísticament és útil. Supòs que tots els humans podríem viure amb una sola llengua, però les conseqüències sobre l'autoestima, sobre la cultura, sobre la creativitat i sobre

la qualitat de vida podrien ser greus. Els experts diuen que, en termes quantitatius, l'amenaça sobre la diversitat lingüística és molt més greu: la desaparició del 50% de llengües al món durant els pròxims cent anys és una perspectiva optimista, l'extinció pot ser més elevada. Si ara pensàssim que en cent anys haguessin de desaparèixer la meitat d'espècies vives ho consideràrem com una autèntica hecatombe.

La corrupció, els «neoon» i la misèria moral

PERE BUENO

Durant els darrers quatre anys els ambients periodístics de les Illes Balears anaven plens de presumptes casos de corrupció protagonitzats per l'Administració Matas.

Era molt normal parlar amb gent que explicava coses sobre les maneres poc escrupoloses de fer de Jaume Matas i la seva cort. Posteriorment, res del que contaven sortia publicat als diaris en clar. O no hi havia proves o, si hi eren, l'aparell politicomediàtic matista era massa fort perquè els amos dels mitjans s'atreïssin a donar a conèixer aquesta realitat. Des del Govern de les Illes Balears es va teixir una xarxa que impedia als mitjans informar lliurement sobre el que passava. El concepte que més encaixa amb la darrera legislatura de majoria absoluta ultradretana i espanyolista és impunitat informativa. Una impunitat que va permetre a membres destacats de la camarilla cortesana de Matas i Estaràs robar sense fre ni manies, sense complexos: la majoria absoluta del PP evitava qualsevol fissura; el control de l'Administració per part del totpoderós Rodríguez evitava filtracions; la sintonia de part de l'aparell judicial amb el PP generava sensació de seguretat; i el control de la informació, gràcies al gran pastís audiovisual d'IB3, feia la resta. Davant per davant, només hi havia una oposició dividida i que encara es llepava les ferides de la derrota, i uns moviments socials aïllats mediàticament pel poder. Semblava segur que es repetiria la majoria absoluta. El panorama era una invitació a l'abús de poder i a la corrupció. I si els màxims responsables polítics es dedicaven a adquirir palaus, per què no ho havien de fer els subordinats, pobres?

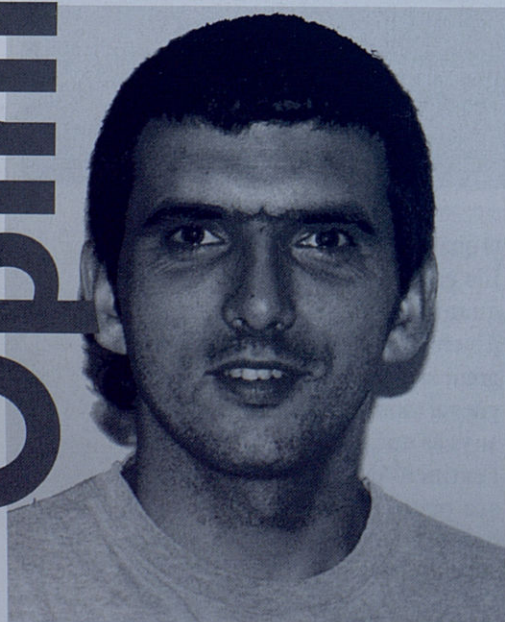
El cas Andratx va posar punt i final a l'època feliç del matisme. Res no tornaria a ser com abans. La derrota del PP a totes les institucions en seria la conseqüència; i la sorprenent fugida de Jaume Matas a Amèrica, el colofó. En aquell moment ningú no va entendre la

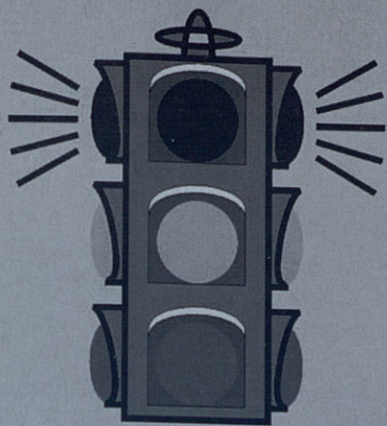
misèria moral d'un líder que deixava els seus en una situació tan lamentable. A mesura que s'han anat coneixent els comptes i han anat apareixent els desfalcs, els berenars de cent euros, els viatges tot pagat, els lloguers de locals a familiars a preus infladíssims i les visites als prostíbuls, les coses s'han començat a aclarir.

El ideòlegs *neoon*, que han passat els darrers deu anys denunciant la ineficàcia de l'esquerra i dejectant els governs de coalició —el «parèntesis negativo», segons el gran intel·lectual i baluard de la democràcia José María Aznar— ja poden estar alabats del gran patrimoni acumulat fins i tot per càrrecs polítics de baix nivell. És una llàstima que això encara sigui una democràcia i que els ciutadans de les Balears hagin manifestat històricament una desconfiança instintiva cap a l'acumulació de poder. Vistes les coses que surten, podem donar gràcies que s'hagi posat punt i final a quatre anys d'«eficàcia» i de «realitzacions».

Davant aquesta situació es podia esperar que la cúpula del PP fes com a mínim algun gest de penediment pel robatori públic més greu de la història democràtica a les Balears. Però com diu la dita, on no n'hi ha que no en cerquin. El partit continua mirant cap a una altra banda, fent veure que no en són res. Els militants del PP es lleven les puces com han fet sempre, intentant repartir merda: «tanteix tots són iguals», «què te penses que els altres no ho fan?». La formació hereva del franquisme pretén deslegitimar la política i donar per fet que tothom és igual de corrupte com els seus. Per desgràcia, aquesta vegada la ciutadania de les Balears n'ha pres nota i serà molt difícil fer-nos combregar amb rodes de molí.

Opinió

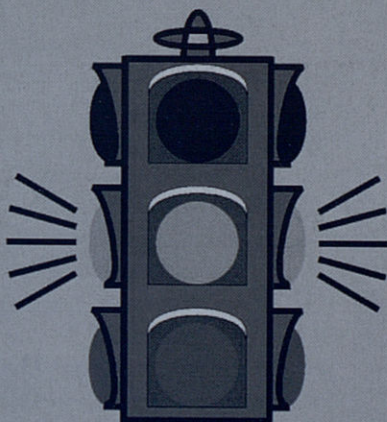

VERMELL

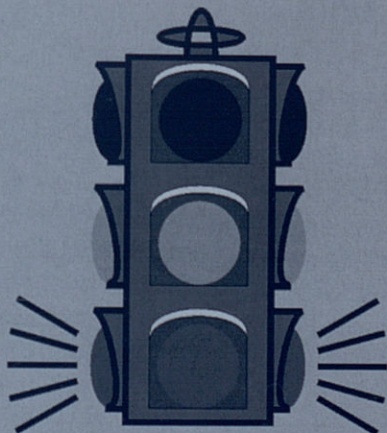
Al PP, per insistir en les posicions demagògiques contra el català, el basc i el gallec. La formació presentarà pròximament una proposició no de llei al Congrés dels Diputats espanyol per garantir el «dret» dels castellanoparlants a fer servir el castellà fora del seu territori històric. La proposta, basada en arguments fal·laços, ataca els fonaments de la convivència ciutadana i pretén eliminar per la porta de darrere el règim de cooficialitat lingüística inclòs als diferents estatuts d'autonomia.

GROC

A l'Assemblea Nacional francesa, per haver aprovat una reforma constitucional que incorpora les llengües dites regionals, entre les quals hi ha el català, com a patrimoni de la República. El text no reconeix l'oficialitat de la llengua, però permetrà que es pugui fer servir sense els entrebancs que l'Estat hi posava fins ara, i també que les institucions públiques puguin posar en marxa mesures de promoció i protecció. Per contra, França es continua negant a ratificar la Carta europea de les llengües minoritàries, impulsada pel Consell d'Europa el 1992 i signada per la majoria d'estats del continent.

VERD

Al Govern de les Illes Balears i a la Generalitat de Catalunya, per aprovar el canvi d'estatuts de l'Institut Ramon Llull. D'aquesta manera, les Balears recuperen la condició de membre de ple dret dins l'organisme que té com a finalitats promoure la llengua i la cultura catalanes en l'àmbit internacional. El fet representa una rectificació respecte de la decisió de Matas de trencar els ponts amb Catalunya durant la passada legislatura. El nou Institut Ramon Llull incorporarà també entitats com l'Institut d'Estudis Baleàrics, la Xarxa Universitària Joan Lluís Vives i l'Institut d'Estudis Catalans. A més, els dos governs, juntament amb Andorra, han constituït la Fundació Ramon Llull, que incorporarà pròximament altres institucions públiques dels Països Catalans.

**OFICINA DELS
DRETS
LINGÜÍSTICS**

L'Oficina dels Drets Lingüístics és un mecanisme de defensa contra les agressions lingüístiques pel fet d'expressar-se en català. Si heu patit alguna agressió o discriminació per raons de llengua, podeu fer-ho arribar a l'Oficina pels mitjans següents:

Correu electrònic: drets@ocb.cat

Correu postal: Oficina dels Drets Lingüístics

C. del Pare Bartomeu Pou, 31, baixos

07003 Palma

Telèfon: 971 723 299

El Semàfor

Les Illes Balears es reincorporen a l'Institut Ramon Llull

Després que les reunions entre els governs de Jaume Matas i Pasqual Maragall provocassin la sortida de les Illes Balears de l'Institut Ramon Llull (IRL) la legislatura anterior, sembla que tot és a punt per reingressar-hi.

El passat mes de juliol es va fer el primer pas: reformar els estatus de l'Institut per incorporar-hi la participació balear. Després, estava previst que el passat dia 5 de setembre el Govern de les Illes Balears signàs l'acord d'entrada, i el de la Generalitat de Catalunya ho fes dia 9.

Segons estableixen els nous estatuts, el Consorci de l'IRL tindrà tres òrgans de direcció: la Junta Rectora (que substituirà l'actual Patronat), el Consell de Direcció i la Direcció de l'organisme, a càrrec de Josep Bargalló. En els òrgans de direcció, on hi haurà una representació política paritària dels governs de Catalunya i les Illes Balears, també hi seran presents l'Institut d'Estudis Catalans, la Institució de les Lletres Catalanes, la Xarxa d'Universitats Joan Lluís Vives i l'Institut d'Estudis Baleàrics. La seu de l'IRL serà compartida entre les ciutats de Barcelona i Palma.

Les finalitats de l'Institut són projectar la llengua i la cultura catalanes a l'exterior, i difondre-les i ensenyar-les fora del domini lingüístic català. Entre d'altres funcions, l'IRL podrà crear delegacions a l'exterior, elaborar i organitzar proves per a l'avaluació i la certificació oficial del català fora del domini lingüístic català, o impulsar la creació de places docents de llengua i cultura catalana, i també de càtedres, i centres d'estudi i d'investigació universitàries.

Bona participació illenca a la Universitat Catalana d'Estiu

Devers 1.700 persones, entre les quals prop de 160 eren de les Illes Balears, han participat enguany a la Universitat Catalana d'estiu a Prada de Conflent.

Cal anotar que aquesta participació no s'ha limitat a l'assistència sinó que han estat molts els actes i els cursos protagonitzats per illencs. S'Albaida de Menorca i el cantant Toni Nicolau, de Mancor oferiren sengles concerts, mentre que Antoni Serra, Joan Mir, Carles Cabrera, Àngel Casasnovas i Miquel Àngel Limón protagonitzaren un col·loqui sobre els darrers quaranta anys del catalanisme. També intervingueren en diverses activitats i cursos, l'investigador menorquí Damià Gomis, la professora de la UIB Catalina Valriu, l'economista Joan Mir, el filòleg Gabriel Bibiloni i el músic Joan Moll, entre molts altres participants.

La Casa de les Llengües obrirà una delegació a Mallorca

Lingüamón-Casa de les Llengües és un organisme creat per la Generalitat de Catalunya que té com objectius impulsar la preservació, l'ús, el reconeixement i l'aprenentatge de les llengües d'arreu del món, crear eines tecnològiques per a la comunicació multilingüe, i analitzar models que facilitin la convivència de distintes llengües en un mateix territori o entre un mateix grup de persones. Ara, gràcies a un conveni amb la Universitat de les Illes Balears, la Casa de les Llengües obrirà una delegació a Palma, que s'ubicarà a l'edifici de la Riera. El director de Lingüamón és l'expresident de l'Obra Cultural Balear: «Ara és un mes en què tots els departaments de la Universitat són de vacances. La primera activitat que es durà a terme a Mallorca serà l'exposició «La Mar de Llengües», que vol ser una mirada a la riquesa lingüística que existeix a les dues ribes de la mediterrània». És previst que aquesta oficina ja funcioni al final d'any.

EL MIRALL

FES-TE'N SOCI

Emplena aquesta butlleta amb les teves dades i envia-la al fax 971 719 385.

Nom i llinatges

DNI o NIF

Data de naixement

Adreça

Població

Codi postal

Telèfon

Telèfon mòbil

Adreça electrònica

DADES BANCÀRIES

Nom i llinatges del titular del compte

Nom del banc o caixa

Adreça i població de l'oficina

Codi del compte del client

Entitat

Sucursal

DC

Número de compte

Sol·licit que carreguin al meu compte la quota:

Marcau amb una creu la modalitat de quota elegida. El cobrament s'efectuarà anualment mitjançant la presentació del rebut al banc o a la caixa.

☐ 25,00 €

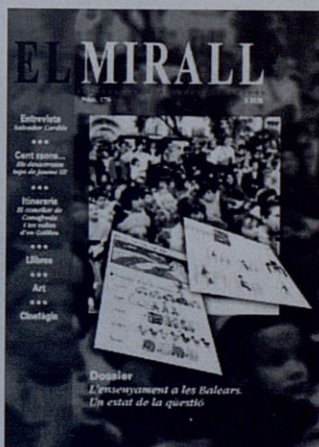
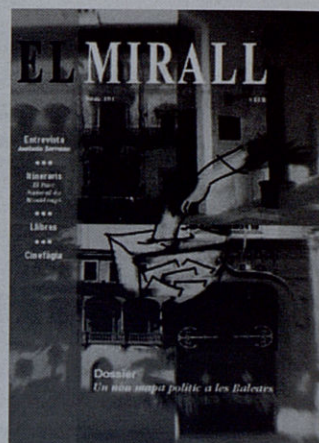
☐ Aportació especial (indica-ne l'import):

€

Signatura de l'associat/da:

☐ Accept expressament els termes de la clàusula de tractament de dades *

*Clàusula de tractament de dades: D'acord amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, les dades recollides en aquest formulari s'inclouran en un fitxer automatitzat del qual és titular l'Associació El Mirall. Les teves dades es podran utilitzar per gestionar la teva col·laboració i per enviar-te informació de l'associació i d'entitats col·laboradores. Per exercir el dret d'accés, d'oposició, de rectificació o de cancel·lació, cal que envïis un escrit adreçat a l'Associació El Mirall, carrer del Pare Bartomeu Pou, 31, baixos, 07003 Palma.

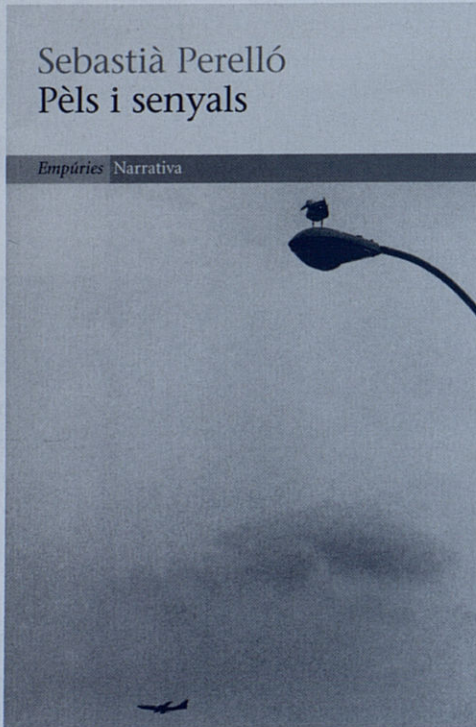

Fer vacances llegint com un lector apassionat

RÍEL MESQUIDA

Sebastià Perelló
Pèls i senyals

Empúries Narrativa

Qui ha dit que l'estiu no és una bona època per llegir? Per sort he fet l'experimentum crucis de cada any i n'he sortit alleujat. El personal, la gent de totes les castes i edats llegeix en públic als llocs que toca: a la platja, damunt les roques, en una terrassa de bar amb aire marí, dins el bus, en un banc ciutadà, arreu. No us cregueu que som triomfalista. No ho he estat mai. Emperò els lectors dels dos sexes de l'esperit que he trobat pel món en aquests mesos de calor, humitat, mosques i d'altres atacants, són els justos perquè no perdi la confiança en aquest acte tan humà, tan gustós, tan senzill i tan intel·ligent que és agafar un llibre i posar-se a passar-se'l pels ulls, per la garrova o per l'ànima. Un detall significatiu: a la platgeta de Son Verí de l'Arenal fa tres matins vaig veure dos al·lots estirats damunt una tovallola, un semblava xinès (no sé si estic tan intoxicat de Jocs Musculars i Competitius a l'imperi xinès, que encara és una dictadura on ni maquillen els drets humans, que a aquell al·lot el vaig veure no japonès), l'altre semblava mediterrani; el mediterrani tenia un llibre entre les mans i, oh, prodigi! llegia en veu alta a l'altre; em vaig quedar una estona embambat escoltant la música dels mots en un excel·lent anglès. I quan vaig arribar a ca meva vaig fer un poc de veta.

Tot em fa escriguera

A la badia de Palma s'ha post el sol rere el Galatzó i totes les serres que l'envolten. Hi ha aquest color tan treballat, tan fi (de pinzellada imperceptible, però gens rellepada) del pintor Mercant (Barceló va viu-

re l'època del Taller Lluàtic en els baixos de la casa modernista de Mercant. És un avís per a estudiosos!) que es fa amb pigments d'un taronja acarabassat que surt com una resplendor dels puigs d'un blau clar damunt un mar d'un blau un poc més fort travessat de barques i velers i zodíacs i d'altres llanxes diverses. Emperò allò que veig una metonímia del Jo de l'escriptor són aquests llumets tintinejants que es comencen a encendre. Primer tres, allà enfora. Et distreus amb el vol d'una gavina. I quan tornes a mirar els llumets ja són dues tires espurnejants. Vas a cercar el roller-ball per subratllar una frase dels diaris de Gombrowicz que t'aniria bé per a un gran final. El roller-ball té cames i ha desaparegut de dins la bossa. T'emprenyes i el cerques per dins el lloc comú. No hi és. Dins la cuina. No hi és. Dins l'entreforc entre dos coixins butanats i buatinats del sofà (t'agrada una cosa de no dir deixar penyores per allà dedins) i tampoc no hi és. No saps per què penses en l'Associació d'Amics dels Pronoms Febles de la Llengua Catalana de la qual escris els estatuts. I cop en sec trobes el roller-ball damunt les estovalles florejadades de margalideues de la taula del menjador. On era? Sí, quan tornes a mirar, la fosca negra ja és densa. I dins la densitat d'aquells fondals ennegrint-se hi ha tota una constel·lació de llumets de totes les formes geomètriques possibles, de totes les intensitats possibles, de dos o tres colors amb predomini del taronja i el blanc pur, mercurial. Així seria el Jo de l'escriptor, aquest reservori de material que («Escriu per saber

Llibres

què escriuria si escrivís», deia Marguerite Duras, aquesta mestra de qui em vaig fer amic uns dies i, sobretot, unes nits en la Barcelona dels setanta, tan miraculosa i es-purnejant com solitària i tràgica. Ho dic perquè quan es recorda aquesta època, aquesta dècada, ara que les dècades tenen intensitat de segles, tothom sembla que només va ser feliç navegant damunt mun-tanyes de nata i merenga a la baba-là, ecs!) cadascú duu amarat per totes les cèl·lules del cos i que l'es-criptor transforma en flux de pa-raules, un flux tan real com el flux seminal. L'escriptura com insemi-nació, com disseminació. Així de complicat. I Gombrowicz? Sí, els seus *Dietaris* comencen amb un missatge que s'avé amb exactesa amb el meu estat d'ànim mentre escric aquestes idees despentina-des: «Dilluns Jo. Dimarts Jo. Di-mecres Jo. Dijous Jo. Divendres Jozefa Radzimska m'ha fet arri-bar...». Aquí hi ha el bessó de la literatura, el desllorigador i l'espasa de Dàmocles. Cada mot tocat, cisellat, treballat per un subjecte és literatura del Jo, cada música feta a consciència dels mots per un sub-

jecte és literatura del Jo, cada es-cultura de mots d'un subjecte és literatura del Jo. Ho sent així. Ho pens així. Per mor d'això no he volgut llegir mai cap dels nombrosos assajos sobre diaris, dietaris, autobiografia, ficció del Jo, autoficció i tots els noms profes-sorals boníssims, cumlaudescs, per a tesis doctorals i d'altres decur-sos acadèmics. Em van arribar, de rebot, els esquitxos de Serge Doubrovsky, professor i novel·lista francès, que va definir l'autoficció el 1977. Deia que hi havia autoficció quan l'autor es converteix a si mateix en subjecte i objecte del seu relat. Quina fei-nada de pensament, sobretot des-prés de les escriptures de mestre Flaubert i l'espot publicitari de *Madame Bovary, c'est moi!* Vés a sa-ber on hauria col·locat Flaubert dins el *Bouvard et Pecuchet* les teo-ries de Doubrovsky! I sí m'han in-teressat tots els articles de divulga-ció científica sobre la bioneuro-química de la consciència. Pot ser per això em vaig llicenciar en Ci-ències Biològiques. Perquè els mis-teris de la ciència dita objectiva (matemàticament i tot sabem que

el subjecte, el científic, l'observa-dor sempre hi és) em semblaven l'aventura literària més passionant de la Terra i el Cel.

I els llibres recomanats? Els qua-tre darrers que m'han donat feina, gust, entreteniment, relectura, vi-atge, coneixement de mi mateix i m'han fet pensera. De Sebastià Perelló, *Pèls i senyals* (Editorial Empúries), una novel·la feta de gran blocs de llenguatge richelieu, brodaria excel·lent, que suren per les aigües procel·loses d'una Mallorca líquida; Enrique Vila-Matas, *Dietario voluble* (Editorial Anagrama), uns textos que t'elec-tritzen, et deixondeixen, et fan vi-brar; Guadalupe Nettel, *Pétalos y otras historias incómodas* (Editorial Anagrama), contes d'una nina do-lenta que ens ofereix un mostrari de personatges que et fascinen, et sedueixen i et produeixen molta d'inquietud; Anna Gavalda, *El consol* (Edicions 62), un totxo que desitges que no s'acabi mai, Charles, el prota esdevé un amic, dura i tendríssima. Rellegesc *Judes i la primavera*, aquesta obra mestra de Blai Bonet. Rellegir és la ver-tadera lectura.

arts
xisco
gràfiques

Tel. / fax: 971 475 754

Carrer d'en Rubí, 5
Tel. i Fax 971 71 38 21
07002 Palma (Mallorca)
quart_creixent@palma.infotelecom.es

LLIBRES DE TOTS
ELS PAÏSOS
CATALANS

LLIBRES INFANTILS
I JUGUETES

LLIBRES DE TEXT

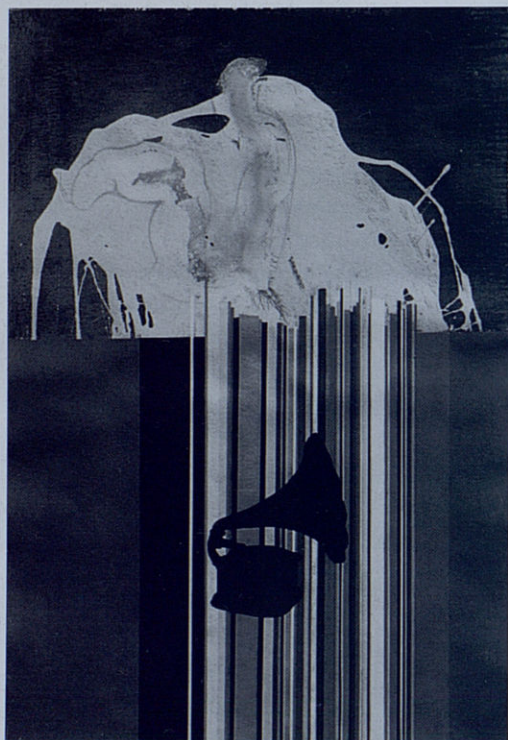
DISCOS I CASSETTES

SERVEI
DE LLIBRES
ESTRANGERS

Vicenç Ochoa: silencis, diàlegs i ironies

JOSEP MARIA ALAMINOS

Oíamos cómo el vecino apaleaba a su mujer, con moderación, tècnica mixta / paper, 149,5 x 102 cm, 2008.

«Un arbre és.....?» és el títol de la mostra que Vicenç Ochoa (Alcúdia, 1963) presenta fins al mes de setembre a la galeria Joan Melià d'Alcúdia. Es tracta de vint-i-quatre peces, entre teles i papers, realitzades aquest any i treballades amb tècniques mixtes (acrílics, esmalts sintètics, collage i grafit). La trajectòria d'aquest autor ha evolucionat dins l'equilibri. A les primeres mostres, com les *Meditacions Estètiques* (1989), les *Construccions* (1990 i 1991) o les titulades *Matinada de Llautó - Horabaixa de Coure* (1993), l'hegemonia l'exercia l'interès per l'abstracció matèrica. Influït pel neodadaisme de Rauschenberg (sobretot les *combine paintings* que començà a pintar a mitjan dels anys cinquanta), Ochoa feia ús de la paradoxa i l'ambigüitat a obres en les quals es mesclaven pintura i matèria, amb *assemblages*, i collages amb

planxes de metall, objectes i elements trobats.

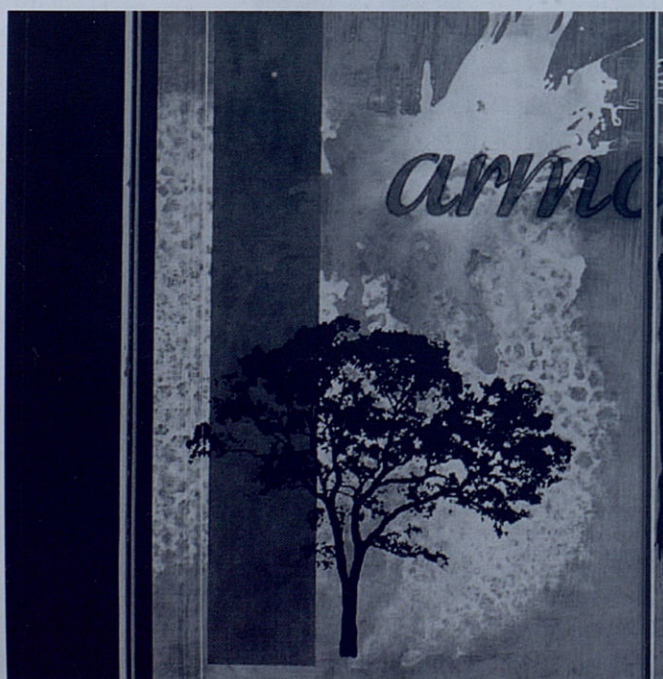
A exposicions com les titulades «A-MARC-G» (1998), «You can be a hero» (2002) i «Entre el cel i la terra» (2003), l'obra es torna més eclèctica i adequa els diferents recursos tècnics i estilístics al missatge que vol transmetre (grans taques abstractes, signes, paraules i missatges, collages, fotocòpies, imatges transferides, etc.).

Les darreres individuals «On Air», «Totes les finestres del món», «El puente imaginario» (totes tres del 2006) i aquesta que ens ocupa, demostren que el camí que transita Vicenç Ochoa és el camí de la llibertat. Una llibertat que li permet jugar, recrear-se en els temes de les seves sèries (avions i papallones, dianes i pistoles, fruites, arbres, paraules...) i en els plantejaments estètics, conjugant elements diversos que aconsegueixen que l'obra, carregada de símbols, es converteixi en suport meditatiu.

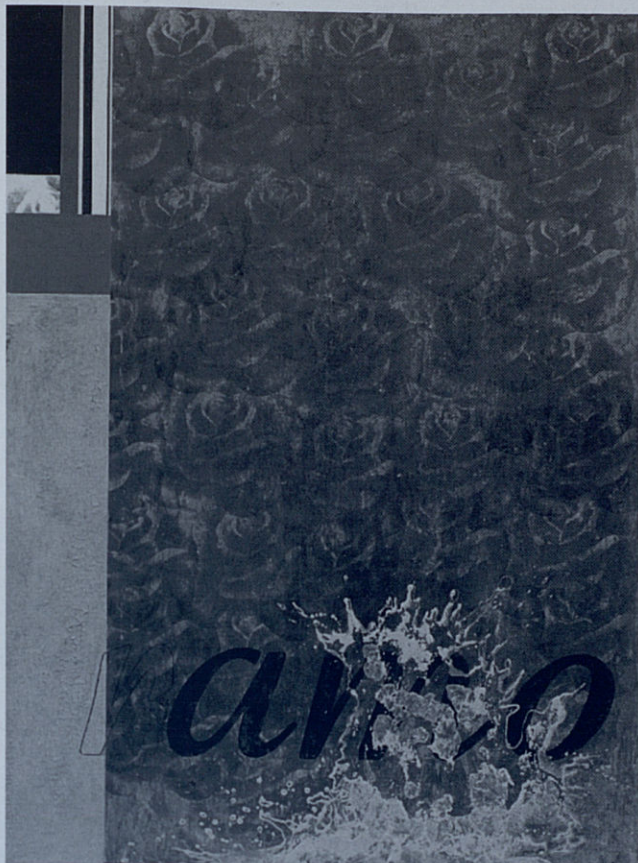
Raó i equilibri – gest i tensió

Podríem distingir quatre sèries, diferenciades i lligades alhora, a la mostra «Un arbre és.....?» amb una peça, *In the sky*, que serveix de pont amb treballs anteriors.

Al conjunt de papers titulats *Les fronteres del cel I*, *Les fronteres del cel II* i *Gustó de ella*, veim la seqüència de transformació, en tres fases, de mitja poma sobre fons negre. Concebudes a mode de tríptic, són obres enigmàtiques que conviden a resoldre el secret del seu significat. El pecat original i l'erotisme. *Habitants de les esferes* dona títol a un grup de teles de petit format, amb siluetes de caps amb estretes franges multicolors horitzontals o ver-

Un árbol es un tesoro, tècnica mixta / tela, 200 x 200 cm, 2008.

Llueven flores y el barco avanza crujiendo, tècnica mixta / tela, 160 × 120 cm, 2008.

ticals, en tensió amb les línies de grafit dels fons, perpendiculars a aquestes. Els estrats de la memòria. La tercera sèrie, dedicada als viatges, al record dels llocs visitats i que li han deixat una empremta profunda, engloba un conjunt de peces en les quals la silueta de l'arbre domina la composició. Els fons, monòcroms, són envaïts per franges de colors plans, línies de grafit i taques gestuals. Itineraris a la recerca del coneixement.

Per últim, destacam un conjunt de teles en què el protagonisme l'exerceix el joc de la paraula (*armo, amor, ramo*), acompanyat bé de la silueta de l'arbre, bé de la imatge de la rosa, singular o repetida. És el testimoni de l'estat anímic de l'artista.

Si analitzam el conjunt, és evident que les obres de Vicenç Ochoa transiten pels camins de la poesia i s'allunyen de la representació del món físic circumdant. Es tracta de condensar la idea i fer-la cristal·litzar en símbols. Es tracta de concentrar-se en l'essència, sí, però delectant-se també amb petites dosis d'esteticisme pur que, ben

utilitzat, afavoreix una lectura més rica de l'obra i en dulcifica la reflexió posterior.

Manipulant imatges, utilitzant els equívocs, els jocs de paraules i les referències simbòliques, Ochoa planteja les seves obres com viatges cap al plaer visual, però també obre camins a la reflexió i convida al joc. El joc dels diàlegs i els silencis. Amb elements propis de la il·lustració, el còmic o el disseny, construeix obres complexes que conjuguen, per una banda, la raó i l'equilibri de la geometria, dels colors plans i de l'ordenació modular. Per l'altra, apareix la gestualitat de la taca irregular, fruit de l'atzar controlat, i la tensió de les línies verticals i horitzontals, dels contrastes en què juguen el seu paper els fons, els elements figuratius, les estructures geomètriques, els traços del grafit i, finalment, els títols, carregats de metàfores i ironies.

Vicenç Ochoa

«Un arbre és.....?»

Galeria Joan Melià, Alcúdia

Fins al 13 de setembre

Tendències

El refugi des Tossals i el pou de sa Coma

GASPAR VALERO

Itinerari:

clot d'Almadrà – refugi des Tossals – pou de sa Coma – cases Velles des Tossals – clot d'Almadrà

Horari aproximat:

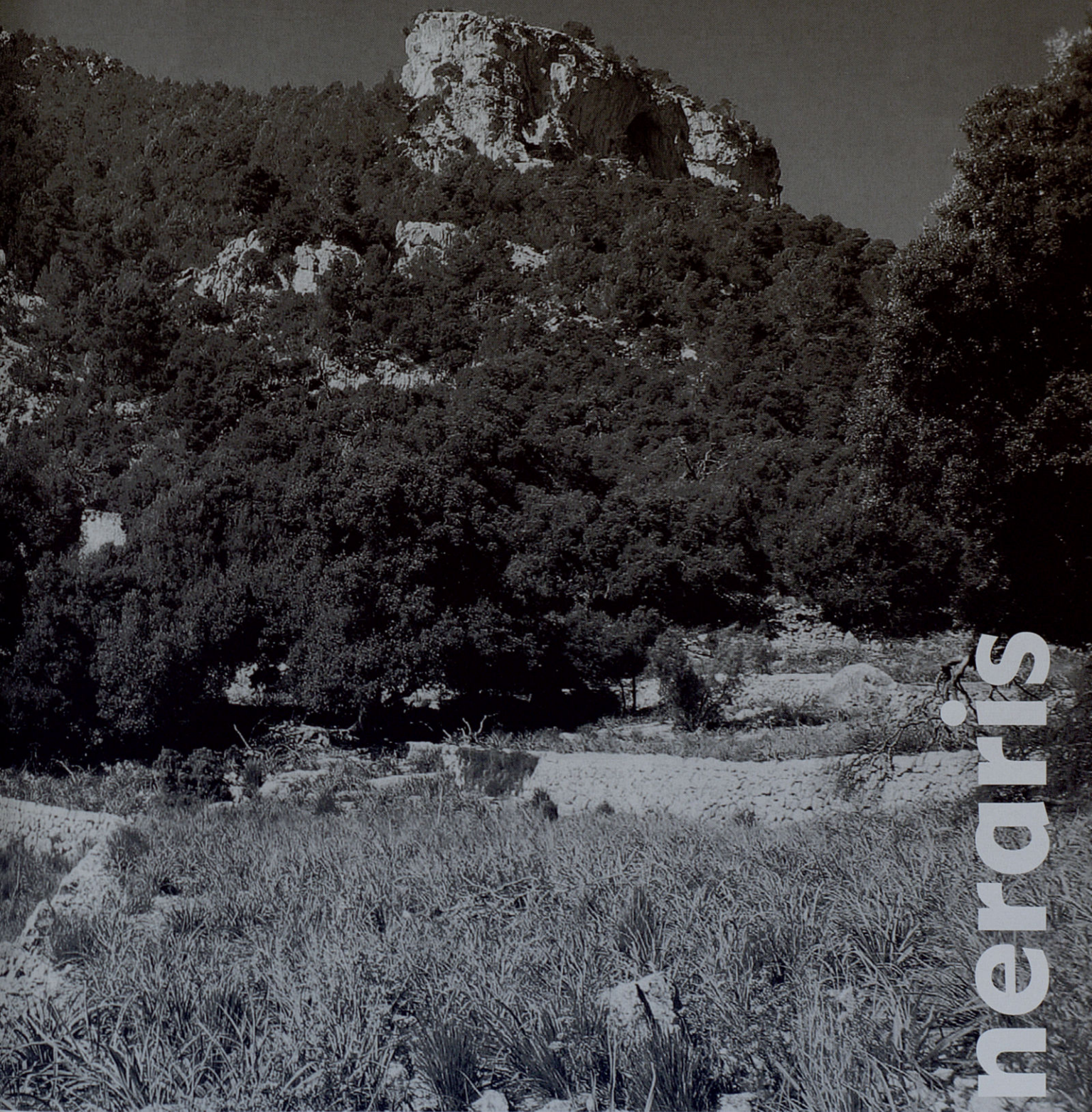
2h 30 min (temps aproximat de marxa, sense les aturades)

Abans de començar l'excursió, des de Lloseta podem continuar fent el recorregut en vehicle fins al clot d'Almadrà. Així, passam la depuradora d'aigua i deixam les cases des Filicomís o s'Estorell Nou a l'esquerra, mentre observam les de s'Estorell Vell a la dreta, alteroses. Passam també les cases de Son Cocó, les de s'Hort Nou i les de Cas Senyor. Arribam després al clot d'Almadrà, on deixam el vehicle i ens disposam a iniciar l'excursió a peu cap al refugi des Tossals. Deixam de banda el camí de les properes cases de Son Ordines i de Can Xalet, i anam pel camí de l'esquerra, amb una barrera salvada per un botador de fusta. A l'altra banda, ens acompanya una renglera de lledoners a l'esquerra, vora el torrent. Les cases de Son Ordines queden a la nostra dreta, rere una tira de xiprers. Ben aviat, vers l'esquerra, travessam el torrent d'Almadrà per un gual cimen-

tat; a l'esquerra, deixam el camí d'Oli Clar. Quatre minuts més endavant, passam una barrera de fusta amb un camí a la dreta, amb un pont sobre el torrent. Un poc més amunt, observam a l'esquerra un dipòsit d'aigua. El camí ens situa a l'entrada d'una gorja rocosa, s'Es-

tret, dominada pel torrent, que ha llavorat un impressionant canó càrstic, amb altíssimes parets de roca verticals; mentre, a la nostra dreta podem observar una canaleta que ve de la font des Pi, arrapada al muradal rocós. Anam pujant i franquejam el torrent per un

Itineraris

pont; mentre a l'esquerra en paral·lel al mateix pont, ens acompanya la canonada moderna de l'aigua de Cúber. Continua encara l'estret entre roques, ara amb el torrent d'Almadrà a la nostra esquerra amb el camí normalment recobert de ciment, i les parets rocoses sovint

endomassades d'heura. A set o vuit minuts del pont, arribam a la barrera de partió entre les finques de Son Ordines d'Almadrà i es Tossals Verds, que alhora separa el terme d'Alaró, per on hem anat fins ara, i el d'Escorca, on entram. Més endavant, ens surt a camí, a la dre-

ta, una balma anomenada la cova de la Mare de Déu, amb unes rajoles dedicades a la Verge de Lluc. Dos minuts més endavant arribam a la barrera i al camí de les Cases Noves de Soller, a l'esquerra, amb un pontet de fusta que travessa el torrent d'Almadrà. En tendèn-

cia a la dreta, deixam les restes d'una barraca i la pista d'un *assut* o una presa de contenció de l'escorrentia del torrent. Pujam aquest primer revolt a la dreta i tres més, per asfalt i amb algun rotlle de sitja pels voltants, fins que a la dreta apareix un tram de camí vell que ja ens pujarà al refugi. Un cartellet de fusta ens indica que manquen 10 minuts per arribar al refugi. El sender, inicialment amb sòl de terra, puja algunes marjades amb oliveres; més amunt, es revesteix d'empedrat i ens deixa en el camí ample, asfaltat, que agafam cap a la dreta, ja molt a prop del refugi. Així, ens situam davant el portell amb barreira de metall que ens obre les portes del refugi des Tossals Verds.

Des del refugi des Tossals, continuam pel camí de l'esquerra, seguint la indicació del cartellet de fusta que diu: «Pou de sa Coma, 15 min», deixant de banda el que, per la dreta, puja a les cases Velles (amb la indicació: «Cases Velles, 45 min», que ens servirà per davallar. Després d'una primera barrereta de fusta, pujam entre oliveres dos o tres minuts pel camí del Pou de sa Coma, i assolim el collet des Putxol, on passam una altra barreira de fusta. La vista cap al massís del puig des Tossals se'ns fa més evident. Davallam per un interessant camí, amb arrambador o barana de fusta protectora a l'esquerra i roques tallades a la dreta. Acabada aquesta mena de rampa natural, amb el camí empedrat, arribam a l'entreforc del camí de sa Coma amb el de Cúber, que parteix per l'esquerra i discorre encinglat pel pas Llis. Deixam aquest darrer

camí i anam per la dreta per tal de conèixer la contrada de sa Coma. Un poc més endavant, a la dreta, deixam un corral per al bestiar que aprofita una balma o covatxol natural tancat per un mur de paret seca. El nostre camí continua amb roques tallades a la dreta i el centre de la coma a l'esquerra i, a sis

minuts del corral, ens deixa al pou de sa Coma, senzilla mostra del sistema hidràulic, en una zona envoltada d'antigues oliveres i de marjades de conreu. El pou és de secció circular i mostra capelleta o coberta, rebaixada; a la dreta, adossada a la paret natural, hi ha una pica que servia d'abeurador per al

**ESPECIALISTES
EN ARTICLES
DE MUNTANYA,
CÀMPING, ESQUÍ
I ESCALADA**

T'equipam per a l'aventura

**ES
REFUGI**

Via Sindicat, 21 (pati interior)
Palma

Tel. 971 71 67 31

Fax 971 71 85 97

refugi@detallsport.es

www.esrefugi.es

bestiar. Entre la vegetació, crida l'atenció la presència d'aranyoners o cirerers de pastor; també hi ha exemplars d'estepa joana i, molt més nombrosos, d'estepa blenera. Mentre, el torrent de sa Coma es fa molt més proper a la nostra esquerra. Passam vora un tancadet o corral i s'accentua la pujada per un tirany que ascendeix per la part dreta de la coma, mentre que a la nostra esquerra es desplega un espectacle de pedra en sec en forma de marjades que faixen el coster, dominat per les oliveres. Camí amunt, les oliveres deixen pas al domini de les alzines, amb bons exemplars d'aquest arbre, als quals acompanyen estepes bleneres, lletreres i porrasses. Les ruïnes de les cases Velles des Tossals es comencen a destriar a la part inferior del coster del puig des Tossals

amb el bosc de ses Cases Velles i, més amunt, amb ses Capelletes i el seu tossal rocós que en sobresurt. Culminada la pujada, arribam a la contrada de ses Cases Velles, amb una esplanada centralitzada per una gran era de batre, que ens indica que la zona era un antic lloc de conreus; a l'esquerra de l'era, entre alzines, queden les cases velles completament en ruïnes; s'hi poden veure les restes de la coberta a dos aiguavessos i les parets mestres. Més a la dreta, a l'altra banda del camí principal que prové de la font des Prat, queda el pou de sa Bassola, típic element del sistema hidràulic tradicional amb coll empedrat rústic.

De les Cases Velles des Tossals, punt de màxima cota d'aquest circuit (707 m), continuam ara en direcció sud, cap al refugi des Tossals. Per això, deixam de banda el camí nord, que permet arribar a la font des Prat o al coll des Coloms, i a l'embassament de Cúber. A uns cinc minuts del coll de les Cases, arribam a un entreforc del camí: cap a l'esquerra, discorre el camí que pes Pinetons i es Rafals arriba a Mancor de la Vall; cap a la dreta, continua el camí del refugi. Anam

en aquesta darrera direcció, per on passam un portell obert en una paret seca, que ens obre una davallada més rosta. Observam una antiga canaleta amb un tub modern i una piqueta denominada sa pica des Garrover. Mentre davallam pel camí empedrat, val la pena returar-se per contemplar com les cases des Tossals Verds es van apropant, situades enmig d'una vall en declivitat. Després d'alguns revolts empedrats, arribam al refugi des Tossals. Des del refugi, pel mateix camí que ens ha servit per pujar, davallam al clot d'Almadrà.

Tendències cinefàgia

«Donkey Punch», mala publicitat

cinematogràfica de Mallorca

MATÍAS VALLÉS

**THIS PARTY
HAS GONE
OVERBOARD**

DONKEY PUNCH

UN FILM D'AMERICA A FILMA IN COLLABORAZIONE CON SCREEN SYNDICATE E FAM MATIA PRESENTA PAPER X PRODUCTIONS "DONKEY PUNCH" WITH ROBERT BRIDGEMAN, SHAN BRIDGEMAN, TOM BRIDGEMAN, NICHOLA HUBLEY, JULIAN HUBLEY, JAY TAYLOR, JAMES WOODWARD
SCREENPLAY BY LUCY HAMILTON MUSIC BY FRANKIE STILES COSTUME DESIGNER SARAH RYAN PRODUCTION DESIGNER BELLEBY BOWEN EDITOR KATE FORDANCE DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY NADIA SEZAL EXECUTIVE PRODUCERS PETER CARLTON, LAURE PRODUCTIONS, HUGO HOPPELLE, WOLFF CLARKE PRODUCED BY PHILIP LAMONT, ROBINA EYRE, MARK HERRICK WRITTEN BY GARY D'OLIVE AND GILLY BLACKBURN
DIRECTED BY GILLY BLACKBURN

FILMA

Aquest estiu s'ha estrenat als cinemes britànics la pel·lícula *Donkey punch*. L'acció transcorre a Mallorca. Més encertadament, en aigües territorials. Abans que comencem a salivar amb la publicitat annexa a aquesta cinta, he d'advertir-vos que la trama no deixa molt ben situada l'activitat que domina a les Balears i que consisteix a oferir una plataforma per a milions de viatgers de pas. Des que els alemanys varen consagrar una superproducció cinematogràfica al *Balneario 6*, no s'havia rodat un afront semblant. La situació és tan enrevessada que quasi no m'atreveix a descriure-us-en el títol, davant el risc que ens caigui al damunt alguna inquisició. Es tracta d'una maniobra sexual en la qual esper que no sigau entesos els habituals d'aquesta secció.

Un *donkey* és un 'ase', i un *punch* és un tipus de cop. Ara bé, la combinació *donkey punch* consisteix a propinar un cop fort al clatell a una dona durant l'acte sexual amb la intenció d'estrènyer-li els esfínters i multiplicar-li la sensació de plaer consegüent. Esper que ho hagi traduït amb la innocència suficient per no ofendre els adults. L'interrogant sorgeix immediatament. A les sales comercials angleses, s'ha estrenat una pel·lícula titulada amb la denominació d'aquesta estratègia sexual i que a més transcorre a Mallorca? Com ho sentiu. Més concretament, el *Donkey punch* s'executa en un iot que circumda el litoral mallorquí i, per

posar-ho en prosa judicial, amb el resultat de la mort de la dona que rep el *punch*. Per aconseguir aquest desenllaç, hauran corregut prou les drogues i l'alcohol. En un agreujant inexcusable, el iot ni tan sols pertany als protagonistes, que s'encarreguen de mantenir-lo per al magnat acostumat.

Cinematogràficament, no estam en condicions de presumir. Fins i tot Gina Lollobrigida va rodar una pel·lícula a Mallorca. Bona part dels projectes que es localitzen a l'illa només varen servir perquè un grapat d'espavilats gaudissin d'unes vacances envejables a costa d'uns inversors incauts. Sovint, el producte d'aquestes jornades de vi i roses ni tan sols no veia la foscor de les sales, i només se n'ha pogut gaudir en formats menors. És el cas de *Donkey punch*, en què persisteix la incertesa sobre si es

llançarà directament a l'albelló dels DVD. Esperem que així sigui. No necessitam que la resta de l'Estat ni els nostres conciutadans mallorquins es vegin assaltats per intimitacions suplementàries a l'autoodi.

No estam parlant d'una producció sumptuosa, perquè el repartiment se ceneix als set personatges que s'embarquen al iot del terror. Les tres protagonistes femenines, entre les quals figura la víctima del *donkey punch*, ni tan sols no pertanyen a la classe alta londinenca – segons resulta obligatori a les cintes angleses de Woody Allen. Són natives de Leeds. Amb aquests ingredients tan succints, la pel·lícula va triomfar al festival Sundance que Robert Redford apadrina anualment a l'estat de Colorado. Va acumular elogis descolorits, ni tan sols un dels crítics no va reparar

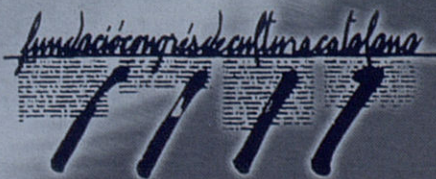
en la innocent víctima geogràfica, Mallorca en la seva plenitud. La difusió creixent de la pel·lícula es fa enutjosa, cada guardó que obté sembla clavat en viu al nostre pit patriòtic. Quantes famílies de Leeds prohibiran a les seves filles que estiguegin a les Balears, per disminuir les probabilitats que es vegin embolicades en un crim sexual. I després les autoritats pretenen que la promoció dels estudis cinematogràfics a la comunitat seria un negoci excel·lent. Europa ens considera la imatge del mal i la degradació moral. Qui se n'ha anat de la llengua.

Sempre hi ha la possibilitat que exagerem, per la qual cosa aportarem en suport nostre veus angleses acreditades. *Donkey punch* ha impactat per les raons equivocades Amanda Platell, famosa comentarista del *Daily Mail* londi-

EL MIRALL amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

nenc. En tractar-se d'un tabloide, hauria d'estar curat d'espants pel que fa a l'harmonització del sexe i la violència. malgrat tot, el veredict de l'analista no necessita d'acotacions. «Es tracta, simplement, de la pel·lícula més desagradable, depravada i nihilista que he tingut la desgràcia de suportar en la meua vida. Confés sense

embuts que va haver-hi moments en què em vaig sentir físicament malalta pel sol fet de contemplar-la. Ben segur que hauria partit molt abans que acabàs si no hagués hagut d'escriure sobre aquesta pel·lícula». Amén. Per fortuna per als nostres interessos, el xovinisme britànic menysprea olímpicament l'impacte de la seva denigra-

ció sobre la moral mallorquina. Les seves crítiques se centren en la imatge de la joventut britànica depravada, que sotmet les seves dones a un tracte vexatori per llançar-ne els cossos per la borda si el resultat és un homicidi imprevist. Fins on hem indagat, no culpen Mallorca de servir de trampolí per a aquests comportaments. Ara que hi pens, fins i tot l'elecció d'un iot com a escenari flotant tradueix una voluntat profilàctica d'aprofitar-se de l'atracció de l'illa sense contaminar-se'n. Davant la saturació del mediterrani, l'únic truc per mantenir la ficció d'un Robinson consisteix a aïllar-se a bord d'un iot, davant una illa poblada a l'estiu per dos milions de persones. Per equilibrar aquesta crònica d'acord amb els criteris de l'equanimitat periodística, hem trobat una visió favorable de *Donkey punch*. Duu la signatura d'Oliver Blackburn, alumne d'Oxford i director de la pel·lícula. Segons la seva opinió imparcial, el resultat del seu treball és «provocador». Una vegada més, va desentendre's del dany que la seva voluntat avantgardista infligia als mallorquins innocents. Una de les joves afirma al començament de la pel·lícula que «això serà molt cool». Parla per tu, baby.

Metges especialistes en oftalmologia

C/ d'Anselm Turmeda, 10. Palma (Mallorca)
Tel. 971 20 15 12 - 971 29 47 44 - 971 29 54 50
Fax 971 75 52 38
A/e: iom@iom.es

**FUNDACIÓ PÚBLICA DE LES
BALEARS PER A LA MÚSICA**
Orquestra Simfònica de
Balears "Ciutat de Palma"
Philippe Bender, director

TEMPORADA 08/09

*Abona't als concerts de temporada
Tot un clàssic*

■ Concert 1

Dijous, 16 d'octubre de 2008, 20:30 h.

Philippe Bender, director
Boris Belkin, violí

Torrandell: Tristes souvenirs
Torrandell: Marxa heroica
Prokofiev: Concert per a violí núm. 2
Mahler: Simfonia núm. 1 "Tità"

■ Concert 2

Dijous, 30 d'octubre de 2008, 20:30 h.

Olivier Cuendet, director
Albert Díaz, piano; **Xavier Mut**, piano

Honegger: Pacific 231
Bruch: Concert per a dos 2 pianos
Txaikovski: Simfonia núm. 1

■ Concert 3

Dijous, 13 de novembre de 2008, 20:30 h.

Philippe Bender, director
June Anderson, soprano

June Anderson: Recital de Música Anglesa
Debussy: La Mer

■ Concert 4

Dijous, 27 de novembre de 2008, 20:30 h.

Pavel Baleff, director
Sabine Meyer, clarinet

David León: Simfonia
Mendelssohn: Les Hèbrides, obertura
Copland: Concert per a clarinet
Mendelssohn: Simfonia núm. 5

■ Concert 5

Dissabte, 20 de desembre de 2008, 20:30 h.

Philippe Bender, director
Elena Bashkirova, piano

Nigel Carter, trompa; **Joan Barceló**, trompa;
Pau Galiana, trompa; **Cèsar Guillem**, trompa;
Maia Plama, soprano; **Marisa Roca**,
mezzosoprano; **Eulàlia Salbanyà**, alto; **Antoni**
Aragón, tenor; **Tomeu Bibiloni**, baríton;
Studium Cor de Cambra (Carles Ponseti, director)

Schumann: Concert per a 4 trompes
Mozart: Concert per a piano núm. 21 KV 467
Saint Saëns: Oratori de Nadal

■ Concert 6

Dijous, 15 de gener de 2009, 20:30 h.

Philippe Bender, director
Dunca Gifford, piano; **Ireneusz Jagla**, piano;
Armando Lorente, percussió; **Juan José**
Guillem, percussió; **Maia Planas**, soprano; **Joana**
Llabrés, soprano; **Joan Carles Falcón**, tenor;
Capella Mallorquina (Josep M. Moreno, director)

Bartók: Concert per a dos pianos i percussió
Mendelssohn: Simfonia núm. 2 "Lobgesang"

■ Concert 7

Dijous, 29 de gener de 2009, 20:30 h.

Victor Pablo Pérez, director
Ainhoa Zubillaga, mezzosoprano; **Gustavo**
Peña, tenor; **Juan Martín Royo**, baix; **Coral**
Universitat de les Illes Balears (Joan Company,
director)

Haydn: Simfonia núm. 49 "La Passió"
Mendelssohn: La nit de Valpurgis

■ Concert 8

Dijous, 5 de febrer de 2009, 20:30 h.

Yoav Talmi, director
Illan Rogof, piano

Prokofiev: Concert per a piano núm. 3
Rachmaninov: Simfonia núm. 2

■ Concert 9

Dijous, 19 de febrer de 2009, 20:30 h.

Philippe Bender, director
Joana Llabrés, soprano; **Frédérique Sizaret**,
mezzosoprano; **Josep Miquel Ribot**, baríton;
Simó Andreu, narrador; **Cor Fundació Teatre**
Principal (Francesc Bonnin, director)

Rafel Cavestany: Simfonia del Apocalipsis
(3r moviment)
Grieg: Peer Gynt

■ Concert 10

Dijous, 5 de març de 2009, 20:30 h.

Philippe Bender, director
Sharon Bezaly, flauta; **Shunsuke Sato**, violí

Mozart: Concert per a flauta núm. 1
E. Carter: Holiday, obertura
Sarasate: Aires gitanos
Rimski-Kórsakov: Caprici espanyol

■ Concert 11

Dimarts, 7 d'abril de 2009, 20:30 h.

Philippe Bender, director
Laura Alonso, soprano; **Antoni Aragón**, tenor;
Carles López Galarza, baríton; **Coral**
Universitat de les Illes Balears (Joan Company,
director)

Haydn: La creació

■ Concert 12

Dijous, 30 d'abril de 2009, 20:30 h.

Philippe Bender, director
Renaud Capuçon, violí; **Gautier Capuçon**,
violoncel; **Philip Dawson**, contrabaix

Bourgeois: Romança per a contrabaix
Brahms: Doble concert per a violí i violoncel
Brahms: Simfonia núm. 2

■ Concert 13

Dijous, 7 de maig de 2009, 20:30 h.

Jesús López Cobos, director
David Fray, piano

Beethoven: Egmont, obertura
Beethoven: Concert per a piano núm. 2
Beethoven: Simfonia núm. 3 "Heroica"

■ Concert 14

Dijous, 14 de maig de 2009, 20:30 h.

André Bernard, director
Isabel Rey, soprano; **Cyril Pouillet**, trompeta

Bernstein: Fanfara
Haydn: Concert per a trompeta
Mahler: Simfonia núm. 4

■ Concert 15

Dijous, 21 de maig de 2009, 20:30 h.

Philippe Bender, director
Zandra McMaster, soprano*; **Eva Oltivanyi**,
soprano; **Renée Morloc**, mezzosoprano; **Andrew**
Staple, tenor; **Simon Kirkbride**, baix; **Cor**
Fundació Teatre Principal de Palma (Francesc
Bonnin, director); **Coral Universitat de les Illes**
Balears (Joan Company, director)

*Wagner: Wesendonck Lieder **
Beethoven: Simfonia núm. 9 "Coral"

Preus dels abonaments / Precio de los abonos

Abonament 15 concerts / Abono 15 conciertos
Platea: 312 €
Amfiteatre / Anfiteatro: 216 €

(25% descompte / descuento)
(50% descompte si presenta una nova alta / descuento
si presenta una nueva alta)
Els descomptes seran sobre el preu de l'entrada
Los descuentos se harán sobre el precio de la entrada

Preu de les entrades / Precio de las entradas

Platea: 28 €
Amfiteatre / Anfiteatro: 20 €
Carnet Jove / Estudiant: 6 €

CASAL SOLLERIC

PLANTA NOBLE

RICHARD KALVAR. *Retrospectiva*

Juny - setembre

ENTRESÒL

JAUME SIMÓ SABATER I GARAU

Exilis. Obres 1999-2008

Setembre - novembre

PLANTA BAIXA

Freak out. **GILBERT SHELTON,** *historietes*

Setembre - novembre

ESPAI QUATRE

ISIDORO VALCÁRCEL. *Territio*

Setembre - novembre

PATI

COOPERART. *Art Jove'08*

Setembre - octubre

SES VOLTES

ARTS VISUALS. *Art Jove'08*

Setembre - octubre